

Fatelítő

I.

1.

Az I. világháború előtt a MÁV-nak négy korszerű telítőtelepe volt, Percsényben, Nagyenyeden, Mezőtelegden és Sofronyán. A horvát-szlavón erdőségek közelében a MÁV egy új telepet kívánt létesíteni. A telepet még Zágrábban tervezték létrehozni, de 1914-ben a helyszínt elvetették. Több rangos magyar város is próbálta elnyerni a megfelelő helyet a telepnek. Végül Dombóvárt választották.

Itt kezdték meg 1914-ben az építkezéseket. A telep 35 kataszteri hold területet foglalt el. Az épületek építési munkáit Rácz Lipót budapesti cége nyerte el 139.972 korona és 65 krajcáros ajánlatával. Az építkezések vezetésével és felügyeletével Saguly Károly MÁV mérnököt bízták meg.

1915 márciusában megkezdte működést a telítőtelep. Ugyanebben az évben elkészültek a telítőtelep szolgálati lakóépületeinek építési munkái is. A telítőtelepen elkészültek a telítőberendezések, a két telítőhenger, a különböző mérő-, melegítő-, keverő és készletartályok, valamint a két légszivattyú, a két légkompresszor, az olaj-, tápvíz- és szennyvízszivattyúk. Valamennyi gőzüzemű volt. A gőz előállításáról kettő darab, a Hazai Gépgyár Rt. által készített Steinmüller gőzkazán gondoskodott. A talpfakocsik oldalirányú mozgatására egy 27 méteres villamos hajtású tolópad készült. A kocsik telítőhengerbe való be- és kihúzását villamos meghajtású csörlőberendezésekkel végezték. A talpfákat a telítés előtt kapacsolták, (a sínalátét lemezek számára kimarták) és előfűrták. A két kapcsológépet egy külön épületben helyezték el a telítőberendezések előtt.

A telep világítási és erőátviteli áramszükségletét egy 100 Kw teljesítményű gőzgéppel hajtott dinamó látta el. A dinamó is a telítőcsarnokban volt elhelyezve a légszivattyúk és légkompresszorok mellett. (A dinamó üzemképes állapotban megmaradt az 1970-es évek elejéig. Akkor lángvágóval szét lett vágva. A helyére építették az olajtüzelésű kazánhoz szükséges vízlágyítót.)

Az üzem belső anyagmozgatását eredetileg lóvontatású iparvágány hálózatra tervezték. A telepen belüli vasúti kocsik mozgatását a tűzveszélyesség miatt tűznélküli gőzmozdonnyal oldották meg. A Krauss és Társa linzi mozdonygyárában készült a MÁV 91,001 pályaszámú gőztárolós mozdonya, népszerű nevén a „Muki”. Az országban összesen három ilyen gőztárolós mozdony létezett. 1915. március 11-én tartották a hatósági vizsgáját, munkába állása előtt.

1915 októberében 33 munkás, 1 tanonc, 3 szakmunkás, 1 mozdonyvezető és 1 gépfelvigyázó kapott bért az üzemből. 1916-ban az alkalmazott munkások száma 37-re nőtt, a szakmunkásoké (lakatos, csavaros, szelepes, fűtő) pedig 25-re. Az üzem egyenletesen fejlődött.

A telep fő feladata elsősorban a MÁV faanyaggal történő ellátása volt a Dunántúlon. A telítésnél elsősorban a szlovén bükk erdőkből kitermelésre kerülő talpfa alapanyagra alapoztak, amelyet a Dunántúl vonalhálózatának építésénél, fenntartásánál kívántak

2.

felhasználni és hasznosítani. A telítőipari tevékenység 1916 márciusában kezdődött el, az üzemelés 1919 tavaszától 1921 őszéig szünetelt. A telítések eleinte a háború okozta nehézségek miatt klórcink oldattal történtek, az olajos telítésre 1929-ben tértek át.

1929/30-ban épült meg a Fatelítőn a víztorony. A tartály 38 méter magas vastraverzeken állt, amelybe saját artézi vizet nyomtak fel, innen az üzem és a szolgálati lakások vezeték útján kapták a vizet.

Az 1920-as években a telítőtelep laktanya épületében működött az Esterházy vasutastelep elemi iskolája ideiglenesen, míg fel nem épült az újdombóvári iskola.

Az 1930-as évek eleje jórészt az olajpanamáról szólt. A MÁV részére a budapesti Imperiál Részvénytársaság szállította a telítőolajat. Az újdombóvári telítőtelep is rossz minőségű, vizes telítőolajat kapott a részvénytársaságtól. Ebből egy esetben robbanásveszélyes helyzet alakult ki. A MÁV átvevőit megtévesztette a részvénytársaság oly módon, hogy két vödört alkalmaztak a mintavételnél. Az egyikben jó minőségű olaj volt, amit aztán ügyesen kicseréltek a tárolóból vett mintát tartalmazó vödörrel. A telítőolajnak maximálisan 3-7 százalék vizet volt szabad tartalmaznia. Az Imperiál által szállított olaj nagy részének 25-27 % volt a víztartalma. Sok ezer pengővel károsították meg a MÁV-ot.

1937-ben tervbe vették a telep modernizálását, munkateljesítő képességének bővítését. A helyi lap nem kis büszkeséggel írta, hogy a tervek szerint „földalatti és föld feletti olajtelítő tartányok” készülnek, és az emelési munkákat „elektromos daruk” végzik majd. A fejlesztési tervvel volt kapcsolatos a MÁV-nak a Dombóvári Villamossági Részvénytársasággal kötött megállapodása, amelynek során a telepet bekapcsolták a társaság hálózatába. Ez megtakarítást jelentett a telep üzemköltségében, mert addig a telep üzeméhez és világításához szükséges villamos áramot maga a telep volt kénytelen előállítani.

Az 1930-as évek végén az ellátási nehézségek miatt az olajos telítésről áttértek a sótelítésre. A telítőanyagot Németországból szereztek be.

A második világháború során a telep termelése visszaesett 60 %-ra az ellátási nehézségek és a munkaerőhiány miatt. 1944 végén a német csapatok kivonulásakor sikerült elkerülni a telep gépeinek, a telítő berendezéseknek a megsemmisítését. December 11-én reggel nyolc órakor a telepen két vagonba váltótalpfát kellett volna berakni. Ez a Pécs felé menő vasúti híd alátámasztására szolgált volna, hogy a szovjet hadsereg vasúton is közlekedhessen ebben az irányban. E munka elvégzésére az állomásfőnökség ide vezényelt 60 vasutast. A munka megkezdése előtt Pongrácz Jenő állomásfőnök névsorolvasást rendelt el. Amíg Sárhegyi János kalauz a névsort olvasta, elterelődött a figyelem és nem figyelt senki arra a két német zuhanóbombázóra, amely nagy magasságból zuhanva a csoportra dobott két bombát. A telitalálatnak nyolc halálos áldozata és tizenöt sérültje volt.

Az 1944-es bombázásoktól az olajtároló tartályok is tönkre mentek és hatalmas olajszennyezés érte a területet.

A háború után a MÁV Ipari Központ irányítása alá került a dombóvári talpfatelítő telep.

3.

Az 1950 évek eleje a munkaversenyek jegyében telt. Ekkor kezdtek a vasúti talpfák és vezetékoszlopok mellett a bányák részére bányafát, bányaszéldeszkat, TH bélésfát készíteni.

A mezőgazdaság fejlesztési kormányhatározat után kezdtek el szőlőkarót, kerítésoszlopot, komlópóznát gyártani.

1955-ben készült el a 10 tonnás 50 méter hosszú futódaru, amely jelentősen megkönnyítette a késztermékek vagonba való berakódását. A késztermékek berakását addig kézzel végezték. A daruval sikerült egy nehéz fizikai munkát kiváltani.

Az ötvenes évek második felében kezdték el építeni a parkettagyártó üzemet. Az épület magába foglalta a gyártó részleget, a késztermék raktárt és a parketta alapanyag gőzölésére és szárítására szolgáló szárítókamrákat is. Úgy tervezték, hogy az üzem termelésével nagyrészen ki tudják elégíteni a MÁV építkezéseihez szükséges parketta mennyiséget. 1958-ban kezdték el a parkettagyártást.

Ekkor került sor a fűrészcsarnok építésére is. Addig a gépek külön helyiségekben voltak elhelyezve, ami a termelés gazdaságosságát jelentősen rontotta. Új, korszerű gépeket szereztek be. Fűrészgépeket és egy NDK gyártmányú korszerű hidraulikus keretfűrész. Ugyanekkor kezdték el egy 100 személyes fürdő, öltöző és étkeзде építését is. Az üzem karbantartó részlegét is korszerű gépekkel szerelték fel.

A fahiány ellensúlyozására ekkor került szóba a ragasztott talpfa készítése. Tervbe vették egy gyártó csarnok készítését, ám ez a terv meghíúsult. Ugyanekkor kezdtek el foglalkozni a használt vasúti talpfák felújításával. Ezzel jelentős összegeket takarítottak meg a MÁV-nak.

Ebben az évtizedben lendült fel a kulturális élet is az üzemben. A telep kultúrcsoportja szép sikereket ért el. Rendszeresen előadásokat szerveztek a laktanyaépületben levő kultúrteremben.

1960-ban megalakult a Fatelítő sportkör. A labdarúgáson kívül többek között még ejtőernyősök is működtek a sportkör keretében.

Ebben az évben adták át az orvosi rendelőt és az üzemi boltot. Az évtized elején kezdtek el foglalkozni a környezetszennyezés visszaszorításával. A Fatelítőtől a Kaposba kiengedett fenolos szennyvíz nagyban károsította a folyó élővilágát. Volt rá példa, hogy a folyóból öntözött zöldségfélét a tsz nem tudta értékesíteni. Az időközben megjelent kormányrendelet hatására elkészült a derítő berendezés. A telítővizet egy nagy tartályban derítették és a hűtőtorony vizét sem engedték a Kaposba, hanem körforgásban tartották.

1965-ben készült el a fűrészüzemi rönktéren a kábeldaru. A rönkök szállítása meggyorsult és kiküszöbölték a nehéz fizikai munkát jelentő kézi rakódást.

1967-ben helyezték üzembe a nyugatnémet gyártmányú oszlopháncsoló gépet. Amíg kézi háncsolókéssel végezték az oszlopok háncsolását, addig egy ember 3 köbméternyi oszlopról tudta a kérget eltávolítani egy műszak alatt. Ezzel szemben a gép 8 óra alatt 43-52 köbmétert tudott leháncsolni. A gép működéséhez öt főre volt szükség.

4.

Az 1970-es évek eleje hozta meg a nagy változást szinte mindenben. Ekkor kerültek a dolgozók szociális helyiségeibe hűtőszekrények, olajkályhák stb. Ekkor sikerült a rakodásnál a nehéz fizikai munkát kiváltani 2 db. Panther autódaruval. A későbbiekben Molotov targoncák beszerzésével könnyítették az anyagmozgatást.

Új termékként bele vágtak a MÁV háztól-házig használt kis konténerek gyártásába. Sajnos nem lett hosszú életű, mert a konténerek vázát szállító mezőgazdasági termelősövetkezet gyakran késett a vázak szállításával. Ugyanekkor kezdődött a használt rakódólapok javítása az üzemben, ami olyan jól sikerült, hogy új rakódólapok gyártására is kaptak megrendelést. Ebben az időben került sor a fűrészcsarnok átalakítására is.

A parkettagyártás már kettő gépsoron történt. Folyamatosan próbáltak új termékeket bevezetni. Ilyen volt a falburkolatgyártás, a kerti rönkbútorok gyártása. A vasúti talpfa feldolgozásában is előrelépés történt. Már külföldre is gyártottak és telítettek vasúti talpfát.

Ebben az évtizedben készült el társadalmi munkában az üzem sporttelepe egy kézilabdapályával, röplabdapályával, kétpályás automata tekepályával, öltözővel stb. Ez a sporttelep lett a későbbi munkahelyi olimpiák lebonyolításának helyszíne, ahol a társüzemek és az igazgatóság dolgozóival versengtek az üzem dolgozói. Szintén ekkor készült el a laktanyaépületben az öltözők és fürdők korszerűsítése. Az anyagmozgatás további gépesítést kapott, az egyszerűbb és gyorsabb HIAB rakodó gépekkel. Az üzem útjai ekkor lettek sármentesítve, leaszfaltozva.

Az évtized közepére az önállósodásnak vége szakadt, a Faanyagvédelmi és Fatelítő Vállalat júniusban megszűnt. Az üzem visszakerült a MÁV-hoz. Ismét a MÁV igényeinek kielégítése volt a fő cél. Az 1970-es 80-as évek a fejlődés jegyében teltek. Elkészült az úgynevezett „dunaújvárosi csarnok”. Beüzemelésre került a német gyártmányú hidraulikus pántológép. Új cseh gyártmányú Desta targoncákat kapott az üzem.

Fokozatosan visszaesett a parkettagyártás. Ugyanakkor előtérbe kerültek a MÁV részére készülő termékek. Vasúti kocsik padló elemei, oldalfal elemei stb. Fokozatosan csökkent a két évtizedben a posta oszlop igénye. Ugyancsak csökkent a vasút talpfaigénye, a vasbetonaljak előre törésével. A kieső termékek pótlása egyre nagyobb gondot okozott. Egyre több rakódólapot gyártott az üzem. Elkészült a rakódólap gyártó csarnok, nagyobb részben újításból származó gépek kerültek elhelyezésre benne. Elkészült a vegyes gyártócsarnok.

A rendszerváltozás után az üzem is kft-vé alakult. A dolgozók jelentős része nem vállalta a kft-be való átlépést és távozott az üzemből. Különösebben nem kívánok foglalkozni az 1990-es 2000-es évekkkel, mert az már nagyon méltatlan volt a fatelítő hagyományaihoz. Egyre csökkenő kapacitással folyt a termelés a 2005-ös bezárásig. Az üzem gépeit ócskavasként eladták, köztük az olyan ipari műemléknek számító kompresszorokat és légszivattyúkat, amelyek azért nem kerülhettek múzeumba, mert a pótolhatatlan réz kenőberendezéseit eltulajdonították. A szétvágás sorára jutottak a gépek, a futódaru stb. Egyedül a már korábban felújításra elvitt tűz nélküli gőzmozdony került el a megsemmisítést és a Vasúttörténeti Parkban került kiállításra.

5.

2010-ben a MÁV felszedette az üzemben található iparvágány hálózatot. Az épületek állaga folyamatosan romlott, romosodott. 2014-ben a telítőcsarnok hatalmas tetőszerkezete omlott be, majd 2017-ben az irodaépület gyulladt ki. Azóta is folyamatosan romlik az épületek állapota és ma már Újdombóvár egyik jelképe a víztorony sem látható.

(Forrás: A következőkben közölt cikkek, saját visszaemlékezés.)

Néhány mondat a faanyagvédelemről, a telítésről.

Sokszor kérdezték tőlem, hogy mit jelent a fatelítés.

Az iparszerű faanyagvédelem a vasútépítéssel kezdődött. A vasút terjedésével nőtt a telített talpfák iránti igény és ez meggyorsította a faanyagvédelmi technológiák fejlődését. Feltalálták az áztatásos és a kazánnymásos eljárásokat. 1849-ben alkalmaztak először kazánnymásos telítést a talpfák impregnálására. 1856-tól rendszeresen telítették a telefonoszlopokat. Szerte a világon felismerték a favédelem szükségességét, a talpfákat és a táviróoszlopokat kátránnyal telítették, különböző vegyi anyagok kerültek kipróbálásra, szabadalmak születtek.

A Dombóváron is használt telítési technológia lényege, hogy egy olyan tartályba (telítőhengerbe) helyezik a telítendő faanyagot, amelyben a tartály lezárása után csökkentették a légnyomást (vákuumot hoztak létre), ezáltal a levegő eltávozott a fából és a helyére nyomás alatt adagolt telítőfolyadék (telítőolaj, telítősó oldat) került. Teljes telítés nem létezik, ezért kissé túlzó az elnevezés. A telítőanyag behatolási mélysége függ a telítési időtől, a nyomás nagyságától és a telítendő anyag szárazságától és milyenségétől is. A kellő hatás elérését mintavételi fúróval ellenőrizték, amennyiben nem volt meg a kellő behatolási mélység, visszakerült a telítőhengerbe és folytatták a telítést.

(Forrás: huszadikszazad.hu, saját visszaemlékezés.)

Pántolás.

A pántolásra azért volt szükség a talpfáknál, mert a végeknél használt S kapocs nem tudta megakadályozni a talpfa hosszirányú repedését. Ezért a talpfák két végén fém abronccsal készítettek egy szoros rögzítést a fára a repedés megakadályozására. Ezt a fémszalagot ráhajlították a fára átfűzték egy szintén fémszalagból készült csaton egy szerszámmal meghúzták és visszahajtással rögzítették. A meghúzó szerszám sokáig a rudas pántoló volt, amit felhajtott állapotban rögzítettek a fémszalagon, majd egy ember felugorva a szerszám cső rudjába kapaszkodva lehúzta azt, így megszorítva a fémszalagot. Ehhez a pántolási módhoz kettő emberre volt szükség. Később áttértek a menetes pántoló szerszámra, amivel már egy ember is elég volt a talpfa pántolásához. Végül bevezették a gépi pántolást, aminél a fogaslécyszerű pántszalagot egy ellendarabbal összeszorították hidraulikus nyomással. A repedésgátló véglemezek alkalmazásával egyre kevésbé volt szükség a pántolásra.

(Forrás: Saját visszaemlékezés.)

Kapcsolás

A kapcsolás a talpfán a sínalátét lemez helyének egy kétféjes faipari gyalugéppel való kimarását jelenti. Erre főleg azért volt szükség, mert a korai időkben még faragott talpfákat használtak a vasútépítésnél. (Még a hetvenes évek közepén is érkezett a fatelítőre faragott talpfa Romániából.) A korai időkben és később a külföldre történő bér munkáknál is használták a kapacsgepnél a talpfák megfúrását a hatékonyabb telítés miatt. A fűrészelt talpfák elterjedésével egyre kevésbé volt szükség a kapacsgepre.

(Forrás: Saját visszaemlékezés.)

Az idézett cikkek időrendben a megjelenés szerint lettek leírva.

Közgazdasági Értesítő 1911. (6. évfolyam 4. kötet p. 224. ADT)

... Fatelítőtelepek létesítésére a többlet 300.000 korona. Ez idő szerint ugyanis négy, teljesen korszerű olajtelítésre berendezett talpfatelítő-telep van üzemben. Minthogy a tapasztalat azt igazolja, hogy a talpfák tartóssága olajjal való telítés esetén megkétszereződik, ennél fogva a gazdaságos kezelés is azt követeli, hogy az ily telített talpfák minél kiterjedtebb mértékben alkalmaztassanak. E célból egy ötödik talpfatelítő-telep létesítése van kilátásba véve.

Vállalkozók Lapja 1913. január 22. (34. évfolyam 4. szám p. 12. ADT)

Az államvasutak új talpfatelítő telepe.

A MÁV.-nak ezidő szerint Percsényben, Nagyenyeden, Mezőtelegden és Sofronyán van talpfatelítő telepe. Ezeken a helyeken bükkfa talpfákat telítenek kátránnyal. A négy telepen 200 munkanap alatt 2,400.000 talpfa volt telíthető. A horvát-szlavón erdőségek közelében a MÁV. most egy új telepet létesít, a mely előreláthatólag f. év május 1-én kezdi meg üzemét. Ez a telep 600.000 darab tölgyből való talpfa telítésére fog szolgálni új olcsóbb telítési eljárással.

Pesti Napló 1913. május 28. (64. évfolyam 125. szám p. 22. ADT)

A MÁV. új talpfatelítő-telepe.

Mint értesülünk, a MÁV. igazgatósága egymillió korona költséggel új talpfatelítő-telepet fog létesíteni Dombóvárott, a dombóvári vasúti állomás közelében. Az új telepen helyezik el majd a MÁV. részére vásárolt talpfákat, amelyekre Budapesttől Fiuméig terjedő vonalon szükség van. Az új talpfatelítő-telep kétszáz munkást fog egyelőre foglalkoztatni. A MÁV. igazgatósága a nyár folyamán újabb talpfapályázatokat ír ki. Értesülésünk szerint ebben az évben sokkal

nagyobb mennyiségű talpfákra fognak pályázatot hirdetni, mint a múlt évi versenytárgyalás alkalmával.

Pesti Hírlap 1913. június 03.

Új talpfatelítő-telep.

A MÁV. igazgatósága elhatározta, hogy Dombóváron egy millió korona költséggel talpfatelítő-telepet létesít, hol azt a talpfát helyezik el, melyre a Budapesttől Fiuméig terjedő vonalon szükség van. A telep egyelőre kétszáz munkást foglalkoztat.

Fakereskedelem 1913. június 10. (3. évfolyam 11. szám p. 13. ADT)

Új talpfatelítő telep. A MÁV. igazgatósága elhatározta, hogy Dombóváron egy millió korona költséggel talpfatelítő telepet létesít, hol azt a talpfát helyezik el, melyre a Budapesttől Fiuméig a 2-ik vágány építése céljából szükség van. A telítőtelep 200 munkást foglalkoztat.

Magyar Vaskereskedő 1913. augusztus 31. (13. évfolyam 35. szám p. 34. ADT)

Talpfatelítő-telep gépészeti berendezése Újdombóváron.

A m. kir. államvasutak igazgatósága egy Újdombóváron létesítendő talpfatelítő-telep gépészeti berendezésének szállítására és szerelésére versenytárgyalást hirdet. Ajánlatok 1913. évi szeptember hó 20-ának déli 12 órájáig nyújtandók be a máv. építési és pályafenntartási főosztályánál (Budapest, VI. ker. Teréz-körút 56. II. em. 10.), míg a bánatpénz szeptember hó 19-ének déli 12 órájáig teendő le. A teljes szövegű hirdetmény lapunk mai számában olvasható.

Honi Ipar 1913. szeptember 01. (14. évfolyam 17. szám p. 17. ADT)

Gépészeti berendezés.

A Máv. Újdombóváron talpfatelítő telepet létesít. A gépészeti berendezésre az ajánlatok f. hó 20-ig adandók be.

Honi Ipar 1913. október 01. (14. évfolyam 19. szám p. 23. ADT)

Talpfatelítő telep gépészeti berendezése Újdombóváron.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az Újdombóváron létesítendő talpfatelítő telep gépészeti berendezésére szeptember 20-án tartotta meg a versenytárgyalást. Ajánlatot tettek: Röck István és Első brünni gépgyár rt. 461. 383.86, Langfelder V. gépgyára 460.730, Schlick-Nicholson r. t. 505.730, Magyar vagon és gépgyár (Győr) 566.820, Magyar gépgyár r. t. (Pozsony) Brandt és

Lullier 493.630, Lang L. gépgyár r. t. (Budapest) 580.835, Ganz és társa Danubiusz 469.700, Hazai gépgyár r. t. (Budapest) 435.600, Roessemann és Kühnemann 30.500 K-val. Az ajánlatokat átszámítják.

Magyar Mérnök 1913. (47. évfolyam 47. szám p. 767. ADT)

Új talpfatelítőtelep. A MÁV. igazgatósága legközelebb ismét új, nagyszabású talpfatelítőtelep építkezését kezdi meg. Az új telítőtelep, melyet kb. évi 500.000 drb. bükktalpfa telítésére rendeznek be, Újdombóvár állomáson fog épülni, egyrészt abból a célból, hogy a dunántúli telített talpfaszükségletet könnyebben láthassák el, másrészt pedig azért, hogy a nagymennyiségű horvátországi bükktalpfát ne kelljen telítés céljából a távolabb fekvő telepekre szállítani. Az új telítőtelep teljes gépészeti berendezésének szállításával a MÁV. igazgatósága, mint értesülünk, a Hazai gépgyár r. t. (Sangerhausen-Eisele) céget bízta meg.

Állami költségvetés 1914-1915.

21. rovat Fatelítő telepek létesítésére:

1914/15. évre előirányoztatik 800.000 K.

1913 évre engedélyezettett 600.000 K.

Tehát az 1914/15. évre több 200.000 K-val.

Az 1914/15. évi 800.000 K-t következőképpen kívánom felhasználni

1. Új telítőtelep III. részlet 691.000 K.

2. Mechanikai berendezések a meglévő telepeken II. részlet 109.000 K.

összesen 800.000 K.

ad 1. Az új telítőtelep, mely Újdombóvár állomás mellett épül, 1,790.000 K-val van költségelve. Ebből az 1913. évben 499.000, az 1914. I. félévi beruházási hitelből pedig 600.000 K. fedezettett. Minthogy ezt a telítőtelepet már az 1914. év őszén üzembe kell helyezni, a befejezéshez szükséges összeget itt kellett előirányoznom.

ad 2. A rovat alatt előirányzott összegből fennmaradó 109.000 K-t a meglévő telítőtelepeknek mechanikai berendezésekkel, jelesül kapcsoló, előfúró stb. berendezéssel való felszerelésére kívánom II. részlet gyanánt fordítani. E berendezésekre 200.000 K. jutott az előzőévek költségvetéseiből, míg a teljes befejezésre szükséges összegekről az 1915/16. költségvetési évben kell majd gondoskodni.

Végül felemlítem, hogy az államvasutak évi talpfaszükséglete ezidő szerint mintegy 3,800.000 darab talpfa és 1.700 köbméter váltótalpfa, mely üzemgazdasági szempontból teljes egészében volna telítendő. A meglévő négy telep (Percsény, Nagyenyed, Mezőtelegd és Sofronya) évente

mintegy 2,500.000 drb talpfát tud telíteni, ehhez járul majd az ötödik telepéből kikerülő 7-800.000 drb talpfa, úgy, hogy az új telep üzembe helyezése után legalább 3,200.000-3,300.000 drb lesz évente telíthető.

Vállalkozók Lapja 1914. május 13. (35. évfolyam 19. szám p. 11. ADT)

Ujdombovári talpfatelítő-épület építése.

A máv. igazgatósága az Ujdombováron építendő talpfatelítő épület munkálataival Rácz Lipót budapesti céget bízta meg 139.972'65 korona összegű ajánlata alapján.

Tolnavármegye és Közérdek 1914. július 27. (10. évfolyam 67. szám p. 3. ADT)

Szerencsétlenség.

Kovács András, az Újdombováron létesítendő talpfatelítő telep egyik munkása vigyázatlansága folytán a gépházban megcsúszott és az egyik kazán balkeze csuklóját összeroncsolta. Budapestre szállították, ahol egyik kórházban nyer ápolást a szerencsétlenül járt munkás.

Tolnamegyei Közlöny 1915. március 28. (43. évfolyam 13. szám p. 3. ADT)

Az új dombóvári telítőtelep.

A Magyar királyi államvasutak Újdombovár állomáson új, nagyszabású telítőtelepet építtetett, amely f. év március hó második felében kezdi meg üzemét. A telítőtelep az állomás Budapest felőli végénél, a pálya jobboldalán van és mintegy 35 kat. holdnyi területet foglal el. Fáy főmérnök úr e telítőtelep berendezését a V. és H.H. legutóbbi számában ismerteti. A telítőberendezés fő részei a két telítőhenger, amelyek hossza 13.50 m, átmérője 2.00 m. A két telítőhengerbe egyszeri megtöltésre 640-900 db. talpfa fér be.

Ezenkívül vannak a különböző olaj előmelegítő, -mérő, -keverő, és készlettartányok, valamint két légszivattyú, két kompresszor és az olaj, -tápvíz, és szennyvízszivattyúk. A telítőolaj raktározására négy, egyenként 500 köbméter ürtartalmu tartány szolgál.

A talpfákat a telítőhengerbe vivő talpfakocsik ki- és behúzására és rendezésére két villamosvontató- és csörlőberendezés szolgál. A talpfakocsiknak oldalirányban való szállítását egy 27.00 m h. villamos hajtású tolópad végzi.

Külön épületben van elhelyezve a két kapcsoló-előfűrógép, amelyek a talpfákat a telítés előtt a lemezek számára vájolják és a sinszegek, illetőleg csavarok számára előfűrják és a megmunkált talpfákat a talpfakocsikba berakják.

A telítőtelep világítási és erőátviteli áramszükségletét egy 100 Kw. teljesítményű, gőzgéppel hajtott dinamó látja el. Megemlítésre méltó még, hogy a telítőtelepen a vasúti kocsik tolatását

10.

a tűzveszély elkerülése céljából egy tűznélküli melegvízmozdony látja el. A telítőberendezés úgy épült, hogy azon bármely modern takarékosági eljárás végrehajtható. Egyelőre az u. n. Ruping-féle telítési eljárást fogják alkalmazni. E mellett az eljárás mellett a telep évi teljesítménye mintegy 7-800.000 db. talpfa lesz.

Ennek a telítőtelepnek létesítésével a Magyar királyi államvasutaknak immár 5 telítőtelepe van, amelyek kedvező viszonyok mellett a teljes évi talpfaszükségletet telíteni képesek.

Honi Ipar 1915. április 15. (16. évfolyam 8. szám p. 15. ADT)

Az újdombóvári máv. talpfatelítőtelep e hó elején kezdte meg üzemét.

A telítőtelep az állomás Budapest felőli végénél a pálya jobb oldalán van és mintegy 35 kat. holdnyi területet foglal el. A telítőberendezés fő részei 2 darab 19 atmoszféra próbanyomásra szerkesztett kb. 24 m. hosszú és 2 m. átmérőjű telítőhenger, amelyeknek belsejében futósínekkel két kerékpáron lévő kengyelkocsik szaladnak kb. 3 m. hosszú talpfák felvételére. A két telítőhengerbe kb. 8-900 darab talpfa fér be. Ezenkívül vannak különböző tartányok, többek között 2 darab 21 m. hosszú olajmelegítő tartány, mérő, keverő, hűtővíz és olajgyújtó tartányok. A telítőolaj raktározására 4 darab egyenként 500 köbméter úrtartalmú tartány szolgál. A gőztermelő berendezés 3 darab egyenként 258 négyzetméter fűtőfelületű szab. Steimüller-féle gőzkazánból áll. A telítőtelep világítási és erőátviteli áramszükségletét egy 100 Kw. teljesítményű, gőzgéppel hajtott dynamo látja el. Felállítottak továbbá egy óránként 900 köbméter teljesítményű kompresszor-berendezést. A talpfákat a telítőhengerekbe vivő talpfakocsik ki- és beruhására és rendezésére 2 villamos vontató berendezés szolgál. A talpfakocsiknak oldalirányban való szállítását egy ugyancsak villamos hajtású tolópad végzi. Külön épületben van elhelyezve a 2 kapcsoló-előfűrógép, amelyek a talpfákat a telítés előtt a lemezek számára vágják és a sinszegek, illetőleg csavarok számára előfűrik és a megmunkált talpfákat a talpfakocsikba rakják. A telítőberendezés úgy épült, hogy azon bármely modern takarékosági eljárás végrehajtható. Egyelőre az úgynevezett Ruping-féle eljárást fogják alkalmazni. A telítőtelep gépészeti berendezése az Államvasutak tervei szerint és ellenőrzése mellett a Hazai gépgyár rt. (Sangerhausen-Eisele) budapesti kazán és gépgyárában készült. A telep évi teljesítménye 7-800.000 darab talpfa lesz. Ezen telítőtelep létesítésével a Magyar királyi államvasutaknak öt telítőtelepe van, amelyek kedvező viszonyok mellett a teljes évi talpfaszükségletet telíteni képesek.

Tolnavármegye és Közérdek 1915. október 18. (11. évfolyam 83. szám p. 3. ADT)

Balesetek a vasutnál.

. . . . Hosszú József, pályamunkás, aki az újdombóvári talpfatelítő telepen, a villanyvezeték felszerelésénél segédkezett, létraelcsúszás alkalmával a magasból leesett a jobb vállát összetörte. A kaposvári kórházba szállították.

Kormányjelentés 1915.

Az újdombóvári fatelítőtelep 1915. március havában üzembe helyeztetett s a továbbiak során a telítőtelep lakóépületeinek építése is befejezést nyert.

Tolnavármegye és Közérdek 1916. április 03. (12. évfolyam 27. szám p. 2. ADT)

Máv köréből.

. . . . Bárány Lipót dr. újdombóvári pályaorvos az ottani talpfatelítő-telep összes személyzetének egészségügyi kezelésével bízott meg.

Dombóvári Hírlap 1917. október 21. (1. évfolyam 43. szám p. 3. ADT)

Baleset.

F. hó 12-én az Újdombóvári talpfatelítőtelepen az egyik lábán súlyosan megsérült Juncker Henrik 17 éves munkás. Ugyanis a lassan mozgó tolópadról lelépett, de oly vigyázatlanul, hogy a tolópad lábát elkapta. Sérülésével a kaposvári kórházba szállították.

Dombóvári Hírlap 1921. június 12. (5. évfolyam 24. szám p. 3. ADT)

Balesetek.

F. hó 8-án az újdombóvári talpfatelítő fűrésztelepén Németh Lajos és Pölle Ferenc munkásokat fűrészelés közben egy kiszabadult deszkadarab megütötte. Előbbi mellkasán, utóbbi balkarján szenvedett könnyebb természetű sérüléseket.

Dombóvári Hírlap 1922. március 05. (6. évfolyam 10. szám p. 4. ADT)

A Máv. talpfatelítő-telep lakói élükön Luria Károly máv. főfelügyelővel rendkívül kedélyes családias farsangi estét tartottak, igen jól sikerült gyermekelőadással kapcsolatban. A kis műkedvelők betanítását és az est rendezését Kis Ferenc főművezető és fáradhatatlan neje végezték.

Dombóvári Hírlap 1922. május 07. (6. évfolyam 19. szám p. 5. ADT)

A talpfatelítő-telep műkedvelőinek szépen sikerült családias előadását nézhette végig április 29-én a leendő kertváros lakossága. Kedves és megnyerő volt a kis Nikolényi Rózsika prológja, melyet „A puszták réme” c. népszínmű előadása követett. Dobor István, mint a puszták réme, jól alakított és énekelt. Hasonlóképpen ügyesen forogtak a színpadon Kiss Ferenc és felesége, Erber Béla, Nikolényi a komikus Peti szerepében, Szijártó Károly és felesége, Czanyó, Czanyóné

12.

és Domokos. A rendezés Kiss Ferencné és Váczi Ferenc áll. tanító érdeme. – Az előadás után reggelig maradt együtt a tánckedvelő fiatalság.

Tolnamegyei Ujság 1923. május 05. (5. évfolyam 18. szám p. 5. ADT)

Halálos szerencsétlenség munka közben.

Kardos Antal vasúti munkás az újdombóvári telítőtelepi körfűrészen dolgozott. Kardost a körfűrészről elrepülő deszka úgy mellen vágta, hogy két bordáját eltörte és az ütés következtében májrepedés állott be nála. A szerencsétlen munkás az ütés következtében eszméletét veszítette s a kaposvári kórházba szállították, ahol két napi szenvedés után meghalt. Holtestét hazaszállították és Újdombóváron temették el. Felesége s négy apró gyermeke gyászolja a kenyerkeresőt.

Tolnamegyei Ujság 1924. február 09. (6. évfolyam 6. szám p. 5. ADT)

Iskolabezárás. Tolna vármegye alispánja az újdombóvári talpfatelítő telepi elemi iskolát tömeges kanyarómegbetegedések miatt bezáratta.

Állami költségvetés 1925/1926. (p. 131. ADT)

Fatelítőtelepek fejlesztése.

1925/26. évre megállapított összeg	80.000 pengő
1926/27. évre előirányzott összeg	20.400 pengő
Az 1926/27. évre tehát kevesebb	59.600 pengővel

A fölvelt összeg részben a püspökladányi telítőtelep munkáinak befejezésére, részben a dombóvári telítőtelep tűzbiztonsági berendezéseink tökéletesítésére van előirányozva.

Állami költségvetés 1927/1928. (p. 150. ADT)

Fatelítőtelepek fejlesztése.

1926/27. évre megállapított összeg	20.400 pengő
1927/28. évre előirányzott összeg	30.000 pengő
Az 1927/28. évre tehát több	9.600 pengővel

Az előirányzott összeg a dombóvári telítőtelep tűzbiztonsági berendezéseinek folytatólagos munkáira szükséges.

Tolnamegyei Újság 1927. május 28. (9. évfolyam 22. szám p. 4. ADT)

. . . Másnap megnézték Újdombóváron a 35 kat. holdon elterülő, egy nap alatt 20 vagon fát feldolgozni képes a Nagymagyarországon is a legnagyobb, legmodernebbül felszerelt máv. talpfatelítőtelepet. Figyelmüket leginkább megragadta a tűznélküli lokomotív, amilyen csak 3 van hazánkban, továbbá az automatikus kapcsoló berendezés. Az egész üzemet kiváló szaktudással Luria Gyula mérnök, máv. főfelügyelő mutatta be, aki a leendő erdőmérnökök előtt végül rámutatott a megfelelő talpfa helyes kitermelésére. . . .

Nemzeti Újság 1929. június 14. (11. évfolyam 132. szám p. 8. ADT)

. . . Nem zárkozhatunk el annak megállapítása elől, hogy a talpfatelítő telepen végzett, szakképzettséget és erős fizikumot kívánó munka nem azonos a pályafenntartási munkások által ellátott normál teendőkkal és ebből nyilvánvalóan levonható az a következtetés, hogy *az érdekelt munkásságnak az egyéb ipari üzemekben foglalkoztatott munkásokkal úgy munkabér, mint nyugellátásban való egyenlő elbírálása nem tartozik a méltánytalan kívánságok közé.* Másik sérelme a talpfatelítő telepi munkásoknak az, hogy részükre az u. n. talpfatelítési jutalékot 1925. év óta nem utalták ki. Az érdekelt munkásság reá szolgált erre a jutalékra s a munkadó intézet érdeke is azt kívánja, hogy a szerény keretek között tartott és az érdekelt munkásság által azelőtt éveken át élvezett jutalék részükre ismét kiutaltassék.

Pécsi Napló 1929. október 24. (38. évfolyam 242. szám p. 5. ADT)

Halálos végű szerencsétlenség a dombóvári talpfatelítő telepen.

Szabó Ferenc 38 éves vasúti munkás vaslemezek kirakását végezte a dombóvári talpfatelítő telepen. Amint munka közben az egyik vagon ajtaját kinyitotta, a hajlított vaslemezek kicsapódtak és reá zuhantak Szabó Ferencre, ki gyomra tájékán szenvedett súlyos sérülést. Szabó Ferencet beszállították a kaposvári kórházba, hol azonnal műtétet végeztek rajta. A műtét azonban nem segített rajta és a szerencsétlenül járt vasúti munkás belehalt sérülésébe.

Bányászati és Kohászati Lapok 1930. augusztus 05. (63. évfolyam 5. szám p. 343. ADT)

. . . . Lássuk végül, hogy az egyes fafajok miként viselkednek a telítőoldattal szemben. A Máv. újdombóvári talpfatelítő-telep főnökének, Luria Gyula máv. főfelügyelő úrnak évek hosszú során át szerzett tapasztalatai és megfigyelései szerint:

„Tölgyfánál csak a szijács és a színfa külső burka telíthető át gyakorlatilag, míg a belső részek telítetlenül maradnak.

A vörösfenyő nagyjában hasonlóképpen viselkedik, mint a tölgyfa. Úgyszintén a cserfa is.

Az erdeifenyő aszerint, hogy sok vagy kevés gyantát tartalmaz, kevesebb vagy több folyadékot vesz fel.

A lucfenyő és a jegenyefenyő nehezen telíthető, a kátrányolaj csak néhány milliméternyire hatol be a fába.

A talpfánál a telítőanyag a két bütün keresztül vonul be a rostok irányában, az oszlopoknál a behatolás a sugár irányában történik, bár itt is van a végeken meglehetősen behatolás.”

Pécsi Napló 1932. április 03. (41. évfolyam 75. szám p. 8. ADT)

Újdombóváron telítik a rádió reléállomások felállításához szükséges faanyagokat.

Mint tudva van, a közeljövőben megkezdik a vidéki leadóállomások építési munkálatait, mikor is a rádió párhuzamos műsorleadásra fog áttérni. Ezen reléállomások felépítéséhez szükséges mintegy 420 köbméter faanyag telítését és elkészítését az újdombóvári talpfa telítőtelep végzi, ahol többek között 72 méter magas antenna-oszlopot is készítenek. A munkálatok 4-5 hetet vesznek igénybe.

Pesti Napló 1933. február 14. (84. évfolyam 36. szám p. 7. ADT)

Vizes olajat szállított a MÁV-nak az egyik vállalat? Majdnem egyévi vizsgálat után az ügyészségre kerültek a bonyolult ügy iratai. Egy szállítási ügyben folytatnak vizsgálatot már hónapok óta az illetékes hatóságok.

A MÁV olajszállítási szerződéseiről van szó, amelyeket évek hosszú során át az Imperial vegyészeti gyárral kötött. Ennek a vállalatnak Budapesten van a gyártelepe és Berentén kőszénleparóló üzemmel is rendelkezik. A szerződésnek alapján az Imperialnak a vasúti talpfák telítésére alkalmas olajat kellett volna szállítania meglehetősen nagy mennyiségben és olyan kikötéssel, hogy az olajkészítésnél csak belföldi származású nyersanyagokat használhat fel.

Úgy értesülünk, hogy az első feljelentés majdnem egy évvel ezelőtt történt ebben az ügyben, mégpedig a MÁV dombóvári talpfatelítő állomása részéről, amely a megejtett vizsgálat alapján azt adta elő, hogy a gyár nem magyar származású nyersanyagokkal dolgozik, az olaj pedig, amelyet Dombóvárra szállított, mintegy 30 százalék vizet tartalmazott, így tehát rendeltetésének nem felel meg.

Később újabb feljelentést tettek, ezúttal közvetlenül Gömbös Gyula miniszterelnökhöz, aki az ügy kivizsgálásával a kereskedelmi minisztert bízta meg. Állítólag a miniszterelnök kívánságára történt, hogy a minisztériumi vizsgálat lefolytatása közben, amely meglehetősen barátságtalan megállapításokat hozott felszínre, miniszterközi bizottságot kreáltak abból a célból, hogy a tényállás minden vonatkozásában teljesen megnyugtató módon felderíthető legyen. Ebben a bizottságban a kereskedelmi és igazságügyiminisztérium, úgyszintén a MÁV képviselőjén kívül a honvédelmi minisztérium egyik kiküldöttje is helyet foglalt.

A feladat meglehetősen bonyolult volt; egész sereg szerződést kellett átvizsgálni, amelyet a MÁV részint a vizsgálat alá vont vállalattal, másrészt a többi vállalatokkal kötött és a kellő összehasonlítás céljából szakértőket is meg kellett hallgatni. A bizottság a múlt héten végre elkészült munkájával, amelyről jelentést tett az illetékes tényezőknek. Bár a vizsgálat eredményéről közelebbi részletek nem szivárogtak ki, hír szerint terhelő momentumok merültek fel két tisztviselő ellen, akik az anyagszállítás felülvizsgálatával voltak megbízva. Ezzel a két tisztviselővel szemben megindult a fegyelmi eljárás és ennek során egyelőre felfüggesztették őket állásuktól.

Ezen túlmenően azonban a döntésre hivatott MÁV és felülvizsgálati hatósága, a kereskedelmi minisztérium nem érezték magukat hivatottnak az ügy elbírálására, hanem az ügyészségre tették át az iratokat. A referens ügyész eddig csak szakértőket és tanukat tudott kihallgatni ebben az ügyben; hátra van még a vállalati vezetők és egyes MÁV tisztviselők meghallgatása is, akik állítólag kötelességmulasztást követtek volna el. Az ügyészség ezután fogja megtenni a szükségesnek látszó intézkedéseket a feltűnést keltett ügyben.

Friss Újság 1933. február 18. (38. évfolyam 40. szám p. 3. ADT)

A véletlen akadályozta meg a szörnyű katasztrófát a dombóvári telítőtelepen.

Dombóvár egész lakossága az olajpanama hatása alatt áll. A városban izgatottan tárgyalják a nagyszabású visszaélés részleteit és újabb fejleményeit. Itt terül el mintegy két katasztrális hold területen, a dombóvári pályaudvar bejáratánál a hírhedté vált talpfatelítő-telep. Dombóvár lakossága nap-nap után látta begördülni erre a telepre a hatalmas tartány kocsikat, amelyekről most derült ki, hogy vizezett olajat tartalmaznak. A városban és az országban még senki sem tudott semmit a vizes olajról, de a telítőtelep munkásai egymás között már régen suttozták a dolgot. Hangosan senki sem mert véleményt mondani, mert hiszen gyakran lejöttek a vegyészmérnökök a budapesti igazgatóságtól. Mindent megvizsgáltak a telepen és csodálatosképpen mindent a legnagyobb rendben találtak. Pedig a munkások látták, hogy a tartálykocsik kiürítése után a fenéken vizes kátrány sár marad vissza.

A Friss Újság munkatársa meglátogatta a telepet. A vágányok között hatalmas tömeg telített és nem telített talpfák és sürgőnypóznák hevernek gúlákba rakva. A MÁV erről a telepéről látta el az egész Dunántúlt telített talpfákkal és sürgőnypóznákkal. A telepen jelenleg is 160 vagon olajat tárolnak. A telep egy részében ott állnak a rádiószerelési állomás fatornyának alkatrészei is. Ezeket a faszervezeteket is vizezett olajjal telítették. Az építés alatt álló pécsi, székesfehérvári, magyaróvári rádió-relé állomások fatornyait is itt telítették. Juric Gyula (helyesen Luria Gyula) a telep vezetője nem hajlandó nyilatkozni. – Én nem tudok semmiről semmit. Én gépészmérnök vagyok – mondja – nem vagyok vegyész. Csak a már ellenőrzött és kifogástalannak talált olajat vettem át. Ha a telep vezetője nem akar tudni semmiről, annál többet beszélnek az elbocsájtott munkások. Ők már régen jelentették feljebbvalójuknak, hogy baj van az olaj körül. A hatalmas hordókban és pároló tartályokban a forró olajból gőz formájában eltávozott a víz. Egyízben véletlenül múlt, hogy a fejlődő gőz szét nem

robbantotta a tartályt. Ennek szörnyű pusztulás lett volna a következménye. Még idejében sikerül kinyitni az egyik szelepet és ezen át eltávozhatott a felgyülemlett gőz. A telepen jelenleg nem dolgoznak. Csak nyáron, júliusban és augusztusban van munka. Dombóvárótt izgatottan várják az olajpanama további fejleményeit. Az olajpanamával kapcsolatban a püspökladányi talpfatelítő állomáson is megkezdtek a vizsgálatot. A debreceni törvényszék vizsgálóbírója utasítást kapott a vizsgálat haladéktalan lefolytatására. Ki fogják hallgatni az állomás volt vezetőjét, Takács főfelügyelőt is, akit időközben a debreceni üzletvezetőséghez helyeztek át. Bizottság fog kiszállni Püspökladányba a vizsgálat fogantatosítására.

Magyarország 1933. április 11. (40. évfolyam 82. szám p. 3. ADT)

Az olajpanama vizsgálóbizottsága Dombóváron.

Az olajszállítási panama ügyében döntőfontosságú helyszíni vizsgálatot tart Dombóvárótt és Püspökladányban a vizsgálóbizottság. Bubits Jenő dr. vizsgálóbíró ma délután érkezik Dombóvárra Auer György dr. ügyészszégi alelnökkel, Hantis Géza dr. kereskedelmi miniszeri tanácsossal, Imrédy Kálmán MÁV osztályfőnökkel, Fehér Géza dr. MÁV ügyésszel, Győrfy Miksa és Zakariás László Gyula vegyész-mérnökkel, Ruskay István MÁV főfelügyelővel, Makray Imre dr. műegyetemi adjunktussal és az Imperial Rt. megbízottaival, Györki József vegyész-mérnökkel és Weis Ödön dr. védőügyvéddel. Az Imperial telepe mellett termeskocsiban fognak lakni a bizottság tagjai, akik előtt el fogják végezni a talpfatelítő műveletet a dombóvári telítőtelepen. A napokig tartó vizsgálat után utaznak a bizottság tagjai Püspökladányba.

Tolnamegyei Ujság 1933. április 15. (15. évfolyam 30. szám p. 9. ADT)

Az olajpanama vizsgálata Dombóváron.

Ismeretes az a nagy bűnper, amelyet az Imperial R.T. olajszállítási ügyében indított meg a budapesti királyi ügyészség. Dr. Bubits Jenő vizsgálóbíró ebben az ügyben dr. Auer György kir. ügyésszel és több szakértővel kiszállott a dombóvári M.Á.V. talpfatelítő telepre, ahol helyszíni vizsgálatokat tartott és kihallgatásokat végzett. A vizsgálóbíró kihallgatta azokat a munkásokat, akik az Imperial által szállított olaj lefejtésével foglalkoztak és az iránt is intézkedett, hogy a rendelkezésre álló olajból mintákat vegyenek. Összesen 102 palack olajmintát vett a bizottság, mert a vizsgálat meg akarja állapítani, milyen összetételű a még fel nem használt olaj és megfelel-e a valóságnak az az állítás, hogy az Imperial R. T. az olaj meghamisításával, felvizezésével értéktelenebb és kevésbé használható anyagot bocsájtott a talpfatelítésekhez a M.Á.V. rendelkezésére, mint amilyennek a szállítására szerződésileg kötelezte magát. Az olajmintákat hiteles szakértők fogják megvizsgálni.

Magyarország 1933. augusztus 13. (14. évfolyam 183. szám p. 14. ADT)

A vasúti munkások családi pótlékot kérnek.

A Vasutasok Országos Gazdasági Egyesületének újdombóvári csoportja a központi vezetőség útján azzal a kérelemmel fordult a MÁV igazgatóságához, hogy a talpfatelítő-telep munkásait a fiókműhelymunkásokkal egyenlő bánásmódban részesítsék. Mivel a telítőtelep gyárüzem, nem azonosítható pályafenntartási munkákkal, tehát a munkások kedvezőbb elbánásra szereztek igényt. Júniusban az órabéreiket húsz százalékkal csökkentették, ennek következtében a fiókműhelyi munkások díjánál óránként 15-30 fillérrel kapnak kevesebbet. Dombóvárott a megélhetés drágább mint Budapesten, mert a fővárosban egy kiló kenyér 30-32 fillér, ugyanez Dombóvárott 36-38 fillérbe kerül. A talpfatelítő telep veszélyes üzem, minden munkás ki van téve balesetnek, amit több rokkant is igazol. Végül azt kéri, hogy a hosszabb ideje szolgáló munkásokat léptessék elő, azonkívül családi pótlékot utaljanak ki részükre ugyanúgy, mint a többi véglegesített vasúti alkalmazottak számára, a száz pengőn aluli havi kereseteket pedig mindennemű csökkentés alól mentesítsék.

Friss Újság 1933. november 15. (38. évfolyam 259.szám p. 7. ADT)

Munkanélküliség egy bűnügyi zárlat miatt.

A dombóvári Imperial-panama leleplezése után a vizsgálóbíró bűnügyi zárlatot rendelt el az Államvasutak püspökladányi és dombóvári talpfatelítő telepén. Az Államvasutak igazgatósága a bűnügyi zárlat feloldását kérte. A telítőtelep alkalmazottai, továbbá azok a dombóvári munkások, akik főleg a talpfák fel- és lerakásával keresték meg a napszámjukat, a legnagyobb kétségbeeséssel szemlélik a munka szünetelését. Hasonló elkeseredéssel beszélnek a telítőtelep leállításáról a pályamunkások, akiknek egyetlen megélhetési forrása az Államvasutak őszi talpfacsere munkálata. A munkások érdekében az elrendelt zárlatot sürgősen fel kell oldani.

Magyar Királyi Államvasutak Hivatalos Lapja 1934. április 07. (15. szám p. 111. ADT)

Áthelyezés és megbízatás.

Dénesy Jenő főmérnök, az igazgatóság Du. osztályából az újdombóvári telítőtelephez áthelyeztetett és annak vezetésével megbízott.

Esti Kurír 1935. október 16. (13. évfolyam 236. szám p. 7. ADT)

Ma is terhelően vallottak a tanúk az olajpanama tárgyalásán.

Ma reggel folytatta a büntetőtörvényszék Márton Sándor törvényszéki bíró elnökletével az Imperial Rt. ismert bűnügyének tárgyalását. Az első tanú Nagy Sándor a püspökladányi

telítőtelep alkalmazottja volt, aki arról vallott, hogy a telepre érkezett Imperial-olajban többször volt víz, de különösebb rendellenességet nem tapasztalt. A felvigyázói könyvben mindig feljegyezték, hogy vizes volt-e az érkezett áru. Felmutatták néki a könyvet, amelyből megállapította, hogy egy helyen „víz nem volt” szövegéből a nem szócskát ismeretlen kéz törölte.

Erber Gyula főművezető, a dombóvári telep alkalmazottja szerint az Imperial-olaj telítésre mindig alkalmas volt, üzemzavart sohasem idézett elő az olaj minősége. Sűrűn találtak vizet a szállítmány tetején és alján, de ezt a mennyiséget mindig levonták. Luria Gyula MÁV főtanácsos szerint a Dombóvárra érkezett olajszállítmányokban nagyon sok víz volt.

A MÁV dombóvári és püspökladányi talpfatelítő telepének néhány munkását hallgatták ki még, akik arra vonatkozóan tettek vallomást, hogy a szállítmányokban volt-e víz vagy más üledék. A tanúk kihallgatása után iratokat ismertetett az elnök.

Szerdán reggel folytatja a bíróság a tárgyalást és holnap az Imperial két volt munkását, akik terhelő vallomást tettek, fogják szembesíteni Bihary Károly dr. MÁV mérnökkel, továbbá kihallgatják Wolff Artúrt és Zakariás Lászlót. A mai tárgyalás délután két órakor ért véget.

Csendőrségi Lapok 1943. március 16. (33. évfolyam 6. szám pp. 180-182.)

. . . . A helyszínt képező „Kapcsoló” gépház, Ujdombóvár község déli részén terül el, mintegy 6-7 kat. holdnyi területen. A telítőtelepet minden oldalon 3 méter magas kőkerítés határolja, a kerítés felett 4 szál tüskésdrót van kihúzva, egymástól 30-30 cm távolságra. A kerítésen négy bejárati kapu van. A kapuk a cselekmény elkövetési idején zárva voltak. A telepet állandó éjjeliőr őrzi, aki szolgálatát minden nap 18 órakor kezdi meg és reggel 6 óráig folytatja. A telepen órák vannak felállítva, amelyeket az éjjeliőrnek fel kell húznia. Az egyik óra közvetlen a kapcsoló műhely ajtaja mellett, kb. 3 méter távolságra van.

. . . . 1942. november 27-én kb. 18 óra tájban indult el édesanyja lakásáról, mely alkalommal magához vett egy csípőfogót, 1 drb vasfűrészt – amely teljesen új volt és 2 drb hamiskulcsot. A telítőtelep kerítéséhez ment, ott a kerítésre felmászott és egy szál drótot csípőfogóval elcsípett. Ezután az így támadt nyíláson a telítőtelepre bemászott, ahol a kapcsoló műhely lakat kengyelét a vasfűrésszel elvágni megkísérelte, de mivel az nagy zajt okozott, a fűrészeléssel felhagyott. Most már a csípőfogót vette kézbe és azzal a lakatot tartó pántot elcsípte. Ezután a helyszínre magával vitt hamiskulccsal az ajtót kinyitotta és a kapcsoló műhelybe lépett, ahonnan a gépszíjakat összeszedte, a villanyégő gumihuzalját elvágta, azzal a gépszíjakat összekötötte, majd azon a helyen ahol a telítőtelep területére jött, eltávozott és édesanyja lakására ment, ott a gépszíjakat az ágy alá rejtette és azután indult el Dombóvár községbe, ahol a rk. olvasóköri udvarából 1 drb kerékpárt ellopott.

A kerékpárral visszasietett a lakásra és lepihent. 28-án reggel 5 órakor felkelt, a lopott gépszíjakból kb. 20 kg-ot a bőröndjébe tett és azzal és a lopott kerékpárral elindult Kaposvár felé. Mielőtt az attala-csoma vasútállomásra ért volna, csomagját feltette egy dombóvári

tejeskocsira. A vasútállomáson a kerékpárt és a bőröndjét feladta és Attalától a kaposvári vasútállomásig szállíttatta. Kaposváron egy korcsmában előtte ismeretlen cukorgyári munkásnak 3-4 kg gépszíjat adott el, illetve cserélt el 7 kg cukorért. Ezután egy kaposvári ismerősénél aludt, másnap egy göllei kocsival Göllére utazott és a lopott kerékpárt és a gépszíjakat ott árusította, ahol azután a göllei őr járőre elfogta. Pellérdinél elfogásakor 250 pengő volt. Ezt a pénzt az eladott lopott gépszíjon kereste. A járőr kikérdezte azokat a személyeket, akik Pellérditől gépszíjat vettek. Az első kikérdezésnél tagadták, hogy gépszíjat vettek volna, de végül a kikérdezés során ezt beismerték; a járőr orgazdaság büntette miatt feljelentette őket. . . .

Tanulmányok Tolna megye történetéből 10. 1983. (p. 484. ADT)

Magyar Királyi Államvasutak Fatelítő Telepe, Újdombóvár, 1942. évi létszáma.

Gyárvezető: 1 fő. Tisztviselő: 2 fő. Művezető: 7 fő. Szakmunkás: 13 fő. Betanított és gépmunkás: 4 fő. Napszámos: 86 fő. Tanonc: 2 fő. Összes munkás: 103 fő.

Évi legnagyobb férfi létszám: 148 fő. Női létszám: 1 fő.

Évi átlag férfilétszám: 118 fő. Női létszám: 1 fő.

Új Dunántúl 1945. június 27. (2. évfolyam 143. szám p. 1. ADT)

... Újdombóvár állomás személyzetében vannak asztalos, lakatos mesterséget tanult emberek. Ezek önként vállalták az állomás holt vágányain veszteglő, leégett kocsik szekrényeinek helyreállítását. Nem volt hozzá faanyaguk. Maguk termelték ki az erdőben. Nem kaptak fuvarost az elszállításhoz. Szereztek egy traktort. Hiányzott hozzá az üzemanyag. Egy telefon a versenybizottság anyagbeszerzési csoportjához s került olaj és benzin. A talpfatelítő telep már felfűrészelte a rönköket és már készülnek az új, csinos kocsiszekrények. Mikor kerültek volna ezek a kocsik a javítóműhelyekbe?

Magyar Államvasutak Hivatalos Lapja 1947. október 04 (43. szám p. 554. ADT)

Az újdombóvári talpfa-telítőtelep létszámába tartozó és folyó évi augusztus hó 31-el nyugdíjazott Ignác István munkavezető 40. évi szolgálati ideje alatt kifejtett különleges jó és kimagaslóan hasznos működésének elismerésül elnöki dicséretben részesített.

Magyar Államvasutak Hivatalos Lapja 1947. december 20. (55. szám p. 676. ADT)

Az 1946. évi szeptember 1 – december 22-e közt lefolyt versenyben helyezést elért szolgálati főnökségeknél a verseny sikere érdekében kifejtett értékes munkásságukért az alábbi alkalmazottak 60-60 Ft külön munkadíjban részesültek:

20.

Közvetlen az igazgatóság alá tartozó szolgálati helyek.

1. Telítőtelep Dombóvár Szalai György üzemi altiszt
2. Telítőtelep Dombóvár Heider József máglyázó munkás
3. Telítőtelep Dombóvár Bakonyi György máglyázó munkás
4. Telítőtelep Dombóvár Dékány János máglyázó munkás
5. Telítőtelep Dombóvár Gálosi György máglyázó munkás
6. Telítőtelep Dombóvár Ábrahám József máglyázó munkás

Magyar Energiagazdaság 1948. október 01. (1. évfolyam 7. szám p. 182. ADT)

. . . A kitermelési helyen átvett oszlopoknak a telítése jelentette a következő akadályt. A MÁV dombóvári telítőtelepe jött volna elsősorban számításba, mint telítőtelep, tekintve azt a tényt, hogy a Jugoszláviából érkező oszlopokat ide irányították. A telítőtelep azonban a MÁV talpfa és egyéb telítési megbízásaival nagymértékben le volt terhelve és így a telítési programba történő beillesztés nehezen ment. További akadályt jelentett itt az, hogy a MÁV nem rendelkezett olyan mennyiségű telítőolajjal, melyből az AVIRT részére a telítéseket elvégezhette volna. Hogy ezen akadály elhárítható legyen, kétirányú intézkedést kellett megtennünk. Az első az volt, hogy a MÁV telítőtelep részére telítőolaj biztosíttassék, ez a Vegyipari Igazgatóság segítségével sikerült, a másik intézkedés az volt, hogy az AVIRT egy kisebb beruházás segítségével üzembehelyeztette a Rütgers Guidó Rt. háborús sérülésű fatelítő-telepét és így egy budapesti telítőtelep is rendelkezésre állt. A két telítőtelep most már el tudja látni azon telítési munkákat, melyek szükségessé váltak.

Magyar Államvasutak Hivatalos Lapja 1949. március 05. (10. szám p. 108. ADT)

A MÁV. Ipari Központ alá rendelt üzemek:

Északi főműhely, Istvántelki főműhely, Dunakeszi főműhely, Dombóvári talpfatelítőtelep, Püspökladányi talpfatelítőtelep, Hajdúszoboszlói földgázüzem, Brikettgyár,

Dunántúli Napló 1949. augusztus 06. (6. évfolyam 181. szám p. 3. ADT)

A jó munka elismerése.

. . . A talpfatelítő telep munkásai közül hatot díjaztak. Míró József és Mucsin József népbundát kapott, Kovács János 800 forintos pénzjutalmat, Miklai József tűzhelyet (360 forint értékben), Siklósi János kerékpárt, Bados József edénykészletet.

MTI 1949. október 29. (ADT)

A MÁV Talpfatelítő Telep Nemzeti Vállalat dombóvári üzemének tervértekezletén bejelentették, hogy a jövő évben sor kerül a gépi berendezés korszerűsítésére, az üzemek

kibővítésére. A talpfák pántolása a jövőben nem a vasútvonalon, hanem a telepen történik, ami biztosítja a gondos és szakszerű munkát és növeli a talpfák tartósságát.

Friss Újság 1950. szeptember 13. (55. évfolyam 213. szám p. 7. ADT)

Hatalmas eredményt ért el az őszi csúcsforgalom sikeréért folytatott harcban Bodor István talpfarakódó munkás, 170-200 százalékos eredményével már most befejezte ez évi tervét.

Friss Újság 1950. október 26. (55. évfolyam 250. szám p. 7. ADT)

A dombóvári Fatelítő Vállalat dolgozói és ifjúmunkásai vállalták, hogy mindennap beraknak egy vagon talpfát munkaidő után és a Dunai Vasmű építéséhez irányítják.

Tolnai Napló 1951. január 21. (8. évfolyam 17. szám p. 2. ADT)

A dombóvári Fatelítő Vállalat dolgozói a Pártkongresszus tiszteletére a „TÉLIFORGALMON” belül, az alábbiakban részletezett felajánlásokat tették. Talpfaközelítő brigádok 2, a talpfakapcsoló brigádok 2, az előküldő brigádok 2 százalék termelési emelést vállaltak. A fűtők és a csarnok személyzet 2 százalék szén és áram megtakarítást vállalt. Az ácsmunkát végző dolgozók a tervezett thanalitos raktár elkészítését a kitűzött határidő előtt 15 nappal befejezik. Az üzem 15 dolgozója vállalta, hogy a kengyelkocsik új tárolóvágányát a tervezett idő előtt 9 nappal elkészítik. A dolgozók vállalják, hogy az üzem januári és februári telítési tervét február 10-re befejezik.

Tolnai Napló 1951. május 04. (8. évfolyam 102. szám p. 4. ADT)

A Dombóvári Fatelítő dolgozói páros verseny megszervezésével tették ünnepélyessé május elsejét.

A Dombóvári Fatelítő Vállalat üzemi dolgozói párosverseny megszervezésével tették ünnepélyessé a munkásmozgalom nagy ünnepét. A verseny eredménye, hogy a vállalásokat túlszárnyalták és harcba indultak a több és jobb termelés terén. Az üzem dolgozói felismerték a többtermelés jelentőségét és tudatában vannak a termelési eredményük tovább fokozása fontosságának. Az üzem dolgozói, élen a kommunistákkal, termelésük tovább fokozásával bizonyítják be, hogy egy emberként állnak a Szovjetunió vezette béketábor mellé. A Fatelítő Vállalat dolgozói vállalásuk túlteljesítésével tették ünnepélyessé május elsejét. Turi Andrásné és Horváth Jolán a párosverseny kimagasló eredményét érték el. Turi Andrásné vállalta, hogy május 1-re 153 százalékra emeli a termelési eredményét, vállalását 20 százalékkal túlteljesítette és 173 százalékot teljesített. Horváth Jolán vállalta, hogy termelési eredményeit május 1-re 142 százalékra emeli, vállalását 19 százalékkal túlszárnyalta. Törő József kistalpfa kirakó brigádja 181 százalékos eredményt ért el. Garamszegi József ifibrigádja oszloprendezési

munkánál 200 százalékot teljesített. . . Somogyi Lászlóné 225 százalékos eredményt ért el, Kelemen Imre 361 százalékot, Fenyvesi József 174 százalékot teljesített. . . .

Tolnai Napló 1951. július 17. (8. évfolyam 164. szám p. 1. ADT)

A Dombóvári Fatelítő dolgozói vállalásuk teljesítésével készülnek alkotmányunk ünnepére.

. . . Kimagasló eredményt ért el Kalocsa József aki oszlop háncsolási munkáknál 184, Novák József az oszlop hegyezésnél 175 százalékot teljesített. A kocsik ki és berakási idejét július 1-9-ig 1.885 órára csökkentették. . . . Bodor István talpfapántolásnál 131, Szabó Mihály a rétegelésnél 123, Lukács Paula a kistalpfa kirakásánál 125, Béndek Ilona ugyancsak kistalpfa kirakásnál 100 százalék teljesítményt ért el. Farkas István csoportvezető 12 tagú lakatosbrigádja az áramfejlesztő üzembehelyezésénél az előírányzott 40 nap helyett, 25 nap alatt fejezte be a munkálatokat. . . .

Tolnai Napló 1951. augusztus 04. (8. évfolyam 180. szám p. 1. ADT)

. . . A lelkes munka, a jó versenyszellem eredménye, hogy az üzem átlagteljesítése 118 százalékra emelkedett. Kimagasló eredményt ért el Muráth Ferenc talpfarétegelő 183, Szabó József talpfakirakó 181, Törő József talpfarendező 172 százalékos teljesítménnyel. Lemarad a termelésben József Kálmán és Tamás Márton fatéri dolgozó. Teljesítésük mindössze 73-76 százalék. . . .

Tolnai Napló 1951. augusztus 15. (8. évfolyam 189. szám p. 1. ADT)

. . . A vállalások túlteljesítésével, a versenylendület fokozásával elérték a Fatelítő dolgozói, hogy üzemük átlagteljesítménye 125 százalékra emelkedett. Kimagasló eredményt ért el Kővári Józsefné kistalpfa-kirakó 176, Gyugyi Mária kistalpfa-kirakó 170, Vörös Róbert talpfakirakó 165, Keczei Lajos talpfakirakó 160, Péter Mária kistalpfa-kirakó 158 százalékos teljesítménnyel. . . .

Tolnai Napló 1951. augusztus 23. (8. évfolyam 195. szám p. 1. ADT)

Az augusztus 20-i zászlóért folyó versenyben kimagasló eredményt értek el a Dombóvári Fatelítő dolgozói. Varga Erzsébet kimagasló eredményt ért el, mai napi teljesítménye 207 százalék, követi Péter Mária, akinek a teljesítménye ugyancsak 207 százalék. ... A nők éppen úgy megállják a helyüket a termelésben mint a férfiak. Kővári Józsefné 196, Tollas József 184, Pitti Ferenc 161, Vörös József 159, Sipos Lajos 157, Kalocsa József 153, Haraszi József 181 százalékos eredménnyel előzi meg a többi dolgozót. . . .

Tolnai Napló 1951. december 30. (8. évfolyam 303. szám p. 1. ADT)

A Dombóvári Fatelítő művezetőinek felhívása a megye összes művezetőihez.

. . . Felhívással fordulunk megyénk összes üzeleinek művezetőihez, hogy csatlakozzanak a munkafegyelem megszilárdításáért vívott harcunkhoz és ezen keresztül el tudjuk érni, hogy ötéves népgazdasági tervünket maradék nélkül, határidő előtt tudjuk teljesíteni. Réti József, Szabó Lajos, Máté Géza a Fatelítő Vállalat művezetői.

Tolnai Napló 1952. január 17. (9. évfolyam 13. szám p. 1. ADT)

A Dombóvári Fatelítő Vállalat dolgozói csatlakoztak a Simontornyai Bőrgyár felhívásához.

. . . A termelési értekezleten résztvevők egyhangúlag csatlakoztak a Simontornyai Bőrgyár dolgozóinak versenykihívásához, vállalták hogy első negyedéves tervüket 10 százalékkal túlteljesítik és a többi fatelítő üzemeket páros versenyre hívták. Kiss Lajos Dombóvári Fatelítő Vállalat sztahanovistája.

Tolnai Napló 1952. március 09. (9. évfolyam 58. szám p. 5. ADT)

A Dombóvári Fatelítő Vállalat dolgozói az utolsó héten rákapcsoltak a termelésre.

. . . Kimagasló brigáderedményeket értek el Murát Ferenc brigádja 147, Kiss Lajos brigádja 140, Tölgyesi János 137, Szabó Mihály II. brigádja 142 százalékos átlagteljesítményt értek el március 3-tól 8-ig terjedő időben. . . .

Dunántúli Napló 1952. június 29. (9. évfolyam 151. szám p. 7. ADT)

Jelentkezz a MÁV Fatelítő Vállalathoz (Dombóvár) segédmunkásnak.

A Fatelítő Vállalat Dombóvár, talpfa, váltófapántolásához, továbbá méretre vágásra, ki- és berakodásra segédmunkásokat keres. A vállalat a dolgozók részére a szállást és az étkezést biztosítja. A segédmunkások általában havonta 520-700 forintig kereshetnek. Jelentkezni a megyei tanács VB. XII. munkaerőgazdálkodási osztályánál Pécs, Széchenyi-tér 9-10. szám alatt lehet.

Tolnai Napló 1952. július 08. (9. évfolyam 158. szám p. 1. ADT)

Az utóbbi időben mind több női munkaerőt alkalmaznak a Fatelítő Vállalatnál. Ezek nagy része azokon a munkahelyeken dolgoznak, ahol nem szükséges olyan nagy fizikai erőt kifejteni, de a terv teljesítésében mégis eredményesen tudnak dolgozni. A napokban indult be egy új üzembrész a Fatelítő Vállalatnál. Műhelykockákat gyártanak azokból a talpfa végekből, melyeket azelőtt nem használtak másra mint csak tüzelésre. Ezekkel a kockákkal könnyen

tudnak dolgozni a női munkavállalók. Tervelőirányzatukat eddig mind a három műszak teljesítette.

Tolnai Napló 1952. november 27. (9. évfolyam 278. szám p. 1. ADT)

Kiváló szovjet szakemberek segítik a dombóvári Fatelítő dolgozóit a terv teljesítésében.

. . . A Fatelítő Vállalat központja elhatározta, hogy kiváló szovjet telítő szakos mérnököket hív meg, hogy azok tanácsaikkal, útmutatásaikkal elősegítsék a vállalat és az egyes üzemszervek tervteljesítését. – Most eljöttek a szovjet elvtársak, hogy gazdag tapasztalatokat e téren is átadják a Dombóvári Fatelítő Vállalat dolgozóinak, megismertessék munkamódszerüket. . . .

Tolnai Napló 1953. május 30. (10. évfolyam 125. szám p. 1. ADT)

A MÁV dombóvári fatelítő üzeméből.

. . . Farkas István, Gulyás István, Noé Imre, Kovács Károly és Marton János elvtársak vállalták, hogy szabadnapjukon két cséplőgépet kijavítanak a dombóvári ktsz-ben. Az egyik cséplőgép elkészítése befejezéséhez közeledik, a másik javításának előmunkálatai folynak. . . .

Tolnai Napló 1953. július 22. (10. évfolyam 170. szám p. 4. ADT)

Az újítási mozgalom eredménye a Dombóvári Fatelítő Vállalatnál.

. . . Az elmúlt félévben 20 újítást vezettek be a vállalatnál. Ebből Réti József főművezető három újítást adott be, amiért több mint 3000 forintot kapott jutalomként. A legutóbb elfogadott újítása a betéttuskó gyártásnál szalagfűrész helyett körfűrész alkalmazása, - körülbelül 5-6000 forint évi megtakarítást jelent. Az állandó újítók között szerepel Topor István csoportvezető, Vörös Róbert sztahanovista, Vingelmann József csavaros, akik nagyszerű újításaikkal már eddig is sok pénzt takarítottak meg. . . .

Tolnai Napló 1954. március 17. (11. évfolyam 64. szám p. 1. ADT)

A Fatelítő dolgozói túlteljesítik vállalásaikat.

. . . Bosnyák Mihály, Czettin Jenő többször országos első kazánfűtők, valamint Bakonyi György kazánfűtő vállalták, hogy a negyedév végéig 150 mázsa szénét takarítanak meg. A lakatosok arra tettek ígéretet, hogy a dalmandi gépállomás patronálása mellett biztosítják az üzem menetét és ezenkívül még 20 darab kengyelkocsit alakítanak át. Megyeri József fatéri DISZ-brigádja például az elmúlt hónapban 120 százalékról 163 százalékra emelte teljesítményét. Bank Sándor, Keceli Lajos, Horváth Sándor I. és Szücs József fatéri brigádja is több mint 10 százalékkal teljesítették túl az elmúlt hónapban 115, illetve 120 százalékos vállalásaikat.

Tolnai Napló 1954. szeptember 17. (11. évfolyam 221. szám p. 4. ADT)

A Dombóvári Fatelítő nyerte a dombóvári járási labdarugóbajnokság rangadóját.

Dombóvári Fatelítő – Dombóvári Fáklya 2:1 (2:1) Fatelítő: Havasi – Halmosi, Gaál, Polyák I. – Faragó, Haraszi – Polyák II., Németh, Kőműves, Mátrai, Gálosi Fáklya: Alexits – Tamás, Vincze, Frázon – Fenyvesi, Kardos – Oláh, Makár, Pasinszky, Schaffer, Zámbo

Tolnai Napló 1954. október 09. (11. évfolyam 240. szám p. 3. ADT)

A Dombóvári Talpfatelítő Vállalat dolgozói nagy örömmel vállalták a dalmandi gépállomás patronálását. A segítségadás még a télen megmutatkozott a gépjavításnál. A talpfatelítő legjobb szakemberei mintegy 30 munkanapot dolgoztak a gépállomás traktorain azért, hogy a gépek jó kijavításával segítsék a mezőgazdaságot. Kijavítottak és teljesen rendbehoztak többek között egy erőgépet 2000 forint értékben. Az üzem asztalosai pedig segítséget adtak a cséplőgépszekrények javításához. . . .

Tolnai Napló 1954. november 07. (11. évfolyam 265. szám p. 7. ADT)

A Dombóvári MÁV talpfatelítő üzemének tűzrendészeti dolgozói elhatározták, hogy november 7 és a tanácsválasztások tiszteletére rendbe hozzák az üzembrészhez vezető 200 méter hosszú földutat. Az üzemben termelt salakkal mintegy 30-40 centiméter magas töltést készítenek, s ezzel az esős időben eddig úgyszólván járhatatlan utat szekérrel történő szállításra is alkalmassá teszik.

Tolnai Napló 1955. január 13. (12. évfolyam 10. szám p. 4. ADT)

. . . Véleményünk szerint helytelennek tartjuk, hogy a Lokomotív vezetősége ragaszkodik ahhoz, hogy a Fatelítő ne működhessen önállóan. A vállalatnál 6 évvel ezelőtt mint mezőgazdasági labdarugó csapat kezdték meg a munkát és saját erejükből pályát építettek, és lassan a jó vezetés és lelkiismeretes munka nyomán jó kollektív szellemű csapata lett a vállalatnak. Ha nem engedélyezik, hogy önállóan dolgozzanak és a kinevelt jó játékosokra a Lokomotív továbbra is igényt tart, úgy csak azt érheti el, hogy megszűnik a sportélet a Fatelítőnél. . . .

Tolnai Napló 1955. május 25. (12. évfolyam 121. szám p. 1. ADT)

1200 köbméter szőlőkaró készül ebben a hónapban a Dombóvári MÁV Fatelítőnél.

A Dombóvári MÁV Fatelítő üzem neve még néhány évvel ezelőtt „MÁV Talpfatelítő” volt. Az üzem azóta sokat fejlődött, ma már a vasúti talpfák mellett a bányák részére bányafát, bányaszéldeszkat, TH bélésfát is készítenek; az 1953 decemberi mezőgazdaságfejlesztési párt- és kormányhatározat óta pedig megkezdték a szőlőkarók, kerítésoszlopok, komlópóznák

gyártását és telítését is. Ebben a hónapban például 1200 köbméter szőlőkaró készül az üzemben. A telep nemrég új háncsoló gépeket kapott szőlőkarókhoz. . . .

Tolnai Napló 1955. június 08. (12. évfolyam 133. szám p. 1. ADT)

. . . A dolgozók munkaidejük legnagyobb részét darabbéres órákban töltötték el. Ari Sándor 171, Tenclinger József 177, Varga Péter 169 százalékot ért el május hónapban. . . . Jó eredményeket értek el a fűrészüzem dolgozói is, Siklósi Jánosné 197, Szántó Istvánné 194, Sipos Józsefné 188 százalékra teljesítette normáját. Tekker Etel 119, Tekker Katalin 123 százalékot ért el, pedig csak néhány hete jöttek az üzembe dolgozni. . . . A rakódásnál naponta 42 vasúti kocsit kell ki-, vagy berakni. Létszámuk 40 fővel kevesebb a tervezettnél.

Tolnai Napló 1955. június 09. (12. évfolyam 134. szám p. 4. ADT)

16 mázsa vasat gyűjtöttek a Dombóvári MÁV Fatelítő DISZ fiataljai. A vasgyűjtő hónap kezdete óta a Dombóvári MÁV Fatelítő DISZ fiataljai tizenhat mázsa vasat gyűjtöttek össze. A vasgyűjtésben élen járt Horváth Sándor DISZ-titkár, aki a fiatalokat szervezte és lelkesítette a vasgyűjtésre. Jól vették ki részüket még Keller Margit, Török Gyula, Hajcsár József és Kruder Ella DISZ-fiatalok.

Tolnai Napló 1955. július 17. (12. évfolyam 167. szám p. 8. ADT)

A Dombóvári MÁV Fatelítőnél a telítő üzem előtt új futódaru épül, amely elkészülése után mentesíti majd a dolgozókat a nehéz fizikai munka alól. A telített talpfákat, bányafákat, a villany- és távíróoszlopokat most még kézi erővel kell a munkásoknak a kengyelkocsikból a vagonba rakni. A jövőben mindezt daruval végzik. A daru szeptember 30-ra készül el teljesen.

Tolnai Napló 1955. augusztus 13. (12. évfolyam 190. szám p. 1. ADT)

Másodszor élüzem a Fatelítő.

A Dombóvári MÁV Fatelítő dolgozói az V. Országos Vasutas nappal egyidőben ünneplik az „Élüzem” cím másodszori elnyerését. Ma délután tartják az ünnepséget, melyen megkapják a Közlekedés- és Postaügyi Miniszter elvtárs és a Vasutas Dolgozók Szakszervezete Központi Vezetőségének vándor zászlaját. Ezért sokat tettek a sztahanovisták is, Ari Sándor, Boros István, Szalai József és Knokk János ki- és berakók. A „Szakma kiváló dolgozója” jelvényt és oklevelet kap az 57 éves Blummenschein Ferenc rakódómunkás, „Kiváló dolgozó” jelvényt és oklevelet kap Bank Sándor, Vida István, Szűcs József, Gyugyi Vendel, Sárközi Pál, Saracz Sándor, Hrudos László rakódó munkások és Horváth István fűrészgépkezelő.

Tolnai Napló 1955. szeptember 13. (12. évfolyam 215. szám p. 4. ADT)

(Hirdetés) A Dombóvári MÁV Fatelítő ÜV. dombóvári üzemébe 18 éven felüli férfi munkaerőt vesz fel. Kereseti lehetőség 700-1000 Ft-ig. A jelentkezőknek bővebb felvilágosítást az üzemvezetőség adja meg.

Tolnai Napló 1955. december 25. (12. évfolyam 302. szám p. 4. ADT)

. . . A Fatelítő Vállalat kultúr csoportja is lelkesen készül már a seregszemlére. Fodor elvtárs a kultúr csoport vezetője elmondja, hogy az üzem kultúr csoportja szép múltra tekinthet vissza. A nyáron a Gül-babát játszotta nagy sikerrel a csoport. Olyan nagy volt az érdeklődés a zenés darab iránt, hogy ötször adták elő tel ház előtt. A vállalatnak volt tánc csoportja is, de ez a csoport közel három éve felbomlott, most ismét szervezik, s azzal is szeretnének részt venni a seregszemlén. A színjátszó csoport már darabot is választott a seregszemlére. Erre az alkalomra a „Cigány” című népszínművet tanulják. A csoportnak olyan lelkes tagjai vannak mint Kovács Magda, Kovács Béla, Kruder Ella, Török János akik már évek óta tagjai a kultúrgárdának és mindig biztos szereplői a daraboknak.

Az államigazgatási és vállalati apparátus egyszerűsítésének és létszámcsökkentésének végrehajtásáról 1955. (p. 3. ADT)

1./ Faanyag tartósítása. A faanyagokkal való fokozottabb takarékoskodás megköveteli a magasnyomású telítéssel történő tartósítás további fejlesztését, valamint a faanyagok felületi kezelését. A fatartósítás ügye – annak ellenére, hogy fában szegény ország vagyunk – évek óta alig haladt előre. Ezen elmaradás oka elsősorban abban keresendő, hogy

a./ Fatelítő Vállalat a MÁV felügyelete alatt áll, tevékenysége túlnyomó részben a talpfa telítésre van korlátozva;

b./ vállalat kapacitását a MÁV 1954-ben kapacitásának mindössze 50%-ig használta ki;

c./ Miután a fatelítés előfeltételét legalábbis minimális készletek fennforgása képezi, s a készletek nem a MÁV-nál, hanem az Erdészeti Főigazgatóságnál találhatók, a jelenlegi szervezet mellett a fejlődés lehetősége is el van zárva.

A favédelem országos méretekben, valamennyi népgazdasági ágra kiterjedő megszervezése érdekében ezért javasoljuk a fatelítés feladatainak megosztását oly módon, hogy a talpfa telítés továbbra is a MÁV-, valamennyi egyéb termék telítése és tartósítása azonban az Erdészeti Főigazgatóság felügyelete alatt történjék. Ezen javaslat megvalósítása szükségessé teszi a Fatelítő vállalat kettéosztását mégpedig oly módon, hogy a

MÁV felügyelete alatt marad: a dombóvári és a püspökladányi telep.

Az Erdészeti Főigazgatóság felügyelete alá kerül: a budapesti és a tokodi telep. A vállalat kettéosztása létszámemelkedéssel nem járhat.

Tolnai Napló 1956. január 01. (13. évfolyam 1. szám p. 4. ADT)

Új 50 méteres futódaru épült a Dombóvári MÁV Fatelítőüzemben.

A telített talpfáknak, villanyoszlopoknak, bányafáknak vagonberakását végzik majd ezzel a daruval. Eddig kézierővel végezték ezt a nehéz fizikai munkát, egyenként rakták a kengyelkocsiból a fákat a vagonokba. A 10 tonnás daru egyszerre egy egész kengyelkocsi rakományát borítja a vagonba.

Tolnai Napló 1956. április 19. (13. évfolyam 93. szám p. 4. ADT)

Nagy sikerrel játszotta a napokban a dombóvári MÁV Fatelítő kultúrgárdája Szigligeti Ede: Cigány című háromfelvonásos színművét.

Tolnai Napló 1956. július 17. (13. évfolyam 167. szám p. 3. ADT)

Segítenek a patronálók.

Már régebb óta patronálják a Dombóvári Fatelítő Vállalat dolgozói a csibráki Viharsarok Termelőszövetkezetet. Főleg szakmunkával sietnek a tsz-tagok segítségére. Ez történt az elmúlt napokban is. Ulveczki elvtárs, a Fatelítő Vállalat vezetője, Csirik elvtárstól, a Viharsarok Tsz elnökétől megtudta, hogy kőműves, bognár és lakatos szakmunkásra volna a szövetkezetnek szüksége. . . . A Fatelítő Vállalat kollektívája, Hajcsár József kiváló bognárt, Kovács Gyula lakatost és Májer György kőművest küldte a termelőszövetkezet segítségére.

Tolnai Napló 1956. augusztus 14. (13. évfolyam 191. szám p. 3. ADT)

Ötödször Élüzem a Dombóvári MÁV Fatelítő.

Üzemünk 1955. január 1-e óta öt esetben nyerte el az „Élüzem” címet, tehát egy negyedév kivételével minden negyedévben élüzem lett. A kieső negyedév 1955. negyedik negyede volt, amikor is anyagihiány miatt nem tudtuk teljesíteni a feltételeket. Az elmúlt negyedévben üzemünk tervét 106,7 százalékra teljesítette. E három hónap alatt tizenháromezer köbméter telített anyagotadtunk át a MÁV-nak és egyéb felhasználó vállalatoknak. . . . Somogyi Béla párttitkár, Ulveczki László üzemvezető, Balaskó János üb elnök.

Tolna Megyei Népújság 1957. január 15. (2. évfolyam 12. szám p. 1. ADT)

Nincs tüzelőhiány a Fatelítő Vállalatnál.

Egyre növekszik a széntermelés, sőt már hírt hallottunk arról is, hogy áramkorlátozás sem lesz. Ez a tény semmit sem változtat a Dombóvári Fatelítő Vállalat munkástanácsának és vezetőségének elhatározásán. A szén pótlására jó megoldást találtak: az olajtartályokat már

több éve nem tudták kitakarítani, most a kényszerű ürességtől kongó hatalmas tartályokban a sok éve lerakódott olajszeretet, földet, iszapot kitűnően fel tudják használni fűtésre, salak és korom keverésével. Ezzel a megoldással biztosítani tudják – ha szenet nem is kapnak – a kazán fűtését, zavartalanra válik a vasútállomás, fűtőház és a vasúti lakóházak vízellátása.

Tolna Megyei Népújság 1957. július 23. (2. évfolyam 171. szám p. 3. ADT)

Érdemes-e a múltra emlékezni?

... Sokan vannak a fatelítőnél olyanok, akik életük nagy részét a kátrányos fák között töltötték el. Sokan mint fiatalember, itt kezdték az életet, itt öregedtek meg, innen mentek nyugdíjba. Az idős generáció egy-két képviselője, több évtizedes tapasztalattal rendelkező tagja, még most is itt hordja a fát, irányítja a gépeket. Ménesi István elvtárssal beszélgettünk a múltból, amikor ő mint fiatalember kezdte a munkát az 1920-as évek elején. Beszélgetésünk során a múltat hasonlította a mával. 1928-ban például 32 filléres órabért kaptak, hozzájött ehhez évenként 2 fillér javítás. Most darabbérben dolgoznak. Akkor akkord volt, most darabbér: 2,4 fillért kaptak egy darab 2,60 méteres talpfa elviteléért, most tíz darab talpfa után 4,80 forintot kapnak. Az volt abban az időben a szokás, hogy akit a fatelítőnél alkalmaztak, nem kaphatta meg a vasutasok kinevezését. Nem kaphatta meg, mert amikor a három év letelt, akkor valami ürüggyel felmondtak, elküldték egy-két hétre a munkából, azután újra visszavették, alacsonyabb fizetéssel, és a szolgálati idő megszakításával. Most más a helyzet. Ilyen igazságtalanságok nem történnek. Munkavédelmi eszközről jóformán nem is tudtak. A vállpárnát is maguk készítették el, most ezt is kapnak. ...

Tolna Megyei Népújság 1957. augusztus 30. (2. évfolyam 203. szám p. 1 ADT)

Csaknem tízmillió forintot fordítanak a Dombóvári Fatelítő Vállalat korszerűsítésére.

... A jövő évben elkészítenek egy hatalmas fűrészüzem-csarnokot. Ebben a helyiségben szalagrendszerű munkafolyamatot tudnak megvalósítani. Eddig minden munkagép egy külön kis helyiségben üzemelt. A 15x43 méteres műhelycsarnok építését már az idén megkezdik. A mostani famegmunkáló gépeket új, korszerűekkel cserélik fel. A Német Demokratikus Köztársaságból új típusú hidraulikus keretfűrész kapnak. A fűrészpor elszívást is tökéletesítik úgynevezett exhauster üzembeállításával. Ezzel sok munkaerőt takarítanak meg, ugyanis a fűrészport a gépektől talicskával hordják most el, s az exhauster üzembeállításával emberi beavatkozás nélkül távolítják el a gépektől a fűrészport és a fahulladékot. A fűrészüzem korszerűsítésére kétmillió forintot fordítanak. A következő év elején kezdik meg a Faipari Kutató Intézet által kidolgozott új eljárással készülő talpfaragasztóüzem építését is.

Négymillió forintot fordítanak a talpfaragasztóüzem építésére 1958-ban és 59-ben. A váltótalpfákat különleges – víz és telítőolaj iránt közömbös – ragasztóval 18-20 atmoszféra nyomáson hulladékfából préselik. Októberben kezdik meg a parkettakészítő üzemben a munkát. Az épület már kész, csak a vakoló munkák és a gépek felszerelése van még vissza. Még

ebben az évben elkezdik a 100 személyes fürdő, öltöző és étkeзде építését is. Ezideig a munkásoknak nem volt öltözőjük. A vállalat karbantartó műhelyét korszerű gépekkel szerelik fel. A jövő évben új gyalugépet, fúrógépet, esztergapadot és vasfűrészgépet kapnak többszázezer forint értékben. Januárban kezdik meg az új rendszerű fűrészporostüzelésű generátor szerelését is. A generátorral az üzem motorjaihoz szükséges energiát tudják majd termelni. Már megkezdték a szerelőmunkálatokat ugyanis egyenáramról váltóáramra kell átszerelni a gépeket.

Tolna Megyei Népújság 1957. szeptember 04. (2. évfolyam 207. szám p. 1. ADT)

Hárommillió darab facsap.

Dombóváron, a Fatelítő Vállalatnál az elmúlt hónapban kezdték meg a vasúti talpfákhoz szükséges facsapok készítését. Ezideig a vasúti talpfákat, melyekben a sínzorító szeg meglazult, legnagyobb részét már csak tüzelési célra tudták felhasználni. Most az új eljárással már a talpfákat továbbra is sínrögzítésre tudják felhasználni, ugyanis a Fatelítő Vállalatnál 3 millió darab talpfa-csapot készítenek el még a harmadik negyedévben. A készített áru nagy részét kátránnyal telítik és úgy adják át a felhasználó vasúti üzemeknek. A facsapokat hulladék fából készítik.

Tolna Megyei Népújság 1958. január 10. (3. évfolyam 8. szám p. 1. ADT)

Vasúti talpfa-ragasztással.

Fában szegény ország vagyunk, iparunk anyagellátásánál egyre nagyobb gondot okoz a faigény kielégítése. . . . Még az idén megkezdik a Dombóvári MÁV Fatelítőüzemben a ragasztott talpfaüzem építését, amely 1959 őszére elkészül és megkezdik a termelést. . . . Fel lehet használni tehát azt az anyagot is, ami különben hulladékba kerülne. Az új üzemben váltó talpfákat fognak gyártani. A váltó talpfa – amelynek mérete 2,80-tól 5,20 méterig terjed – gyártása körülményesebb, mint a közönséges, 2,30-2,60 méteres talpfáké. A váltótalpfákat nagyobb rönkből kell kivágni, több a hulladék is. Éppen ezért a váltótalpfák ára mind az országban, mind külföldön sokkal magasabb. Ezért gyártják majd a vasúti váltókhoz szükséges talpfákat az új módszerrel. Az épülő új ötven méter hosszú csarnok helyét már kijelölték, megrendelték a szükséges gépeket is. Az üzem – amely a világon a legnagyobb ragasztott talpfagyártó üzem lesz (külföldön is még csak kísérleteznek az új eljárással) – körülbelül száz munkást foglalkoztat beindulása után.

Tolna Megyei Népújság 1958. július 01. (3. évfolyam 153. szám p. 3. ADT)

Rend lesz a Dombóvári Fatelítő Vállalatnál.

Mint megbolygatott méhkasban, olyan volt a helyzet a Dombóvári Fatelítő Vállalatnál két hónappal ezelőtt. A vállalat akkori vezetőségét leváltották, több vezető műszaki dolgozót több ezer forint kártérítésre köteleztek, mert több száz tonna fáról nem tudtak elszámolni, illetve a fa helytelen tárolása miatt hasznavehetetlenné vált. A vizsgálatok még nem fejeződtek be. A gyár régi vezetőit alacsonyabb beosztásba helyezték, kötelezték őket a kár megtérítésére. Több párt és tömegszervezeti vezetőt leváltottak, illetve lemondtak tisztségükről. A vihart, egyesek helyeslését, és ellenvetését ez az intézkedés eredményezte, vádaskodásokkal, intrikákkal és pletykával. . . .

Tolna Megyei Népújság 1958. augusztus 15. (3. évfolyam 192. szám p. 5. ADT)

Parkettgyártás Dombóváron.

Hét hét óta folyik – igaz, még nem teljes kapacitással – a termelés a Dombóvári MÁV Fatelítő új üzemrészében, a parkett-üzemben. Tavaly kezdték meg az építését azzal a célkitűzéssel, hogy itt fogják feldolgozni az üzemben keletkező bükk, tölgy- és cserfa hulladékot, szélideszkát, ne kelljen azt máshová elszállítani. Az üzem még nem kész teljesen, most készül a gőzölő kamra, a géppark sem teljes, az ideiglenesen felszerelt hosszgyalut rövidesen kicserélik egy, az NDK-ból érkező új géppel. Még idő kell arra is, hogy a dolgozók megszerezzék a szükséges gyakorlatot, de kedden már – ez volt az eddigi legmagasabb eredmény – 5700 darab, több mint négy lakószobához elegendő parkettet gyártottak az üzemben. . . .

Tolna Megyei Népújság 1958. augusztus 16. (3. évfolyam 193. szám p. 4. ADT)

Új üzemi konyhát és étkezdét építenek a dombóvári MÁV Fatelítő Üzemben.

Tolna Megyei Népújság 1958. november 15. (3. évfolyam 270. szám p. 4. ADT)

A Fatelítő nyerte a Népfront Kupa bajnokságot Dombóvárott.

Fatelítő – Gimnázium 2:2 (2:2) Fatelítő: Gyugyi – Sipos, Vati, Keller – Kovács, Both – Horváth, Bellai, Szabó, Faragó, Fazekas. Gimnázium: Kucserka – Mányok, Gombos, Durai – Bukovszky, Balogh – Zákonyi, Tompor, Paksi, Horváth, ?

Tolna Megyei Népújság 1959. január 09. (4. évfolyam 7. szám p. 1. ADT)

Sóval telítenek ötezer köbméter szőlőkarót.

Néhány nap múlva megkezdik a kijavított gépekkel a termelést a Dombóvári Fatelítő Vállalat műhelyeiben. A fatelítő vállalatnál évekkal ezelőtt csak a MÁV részére végeztek telítéseket, a fa hiány jelentkezésével egyidőben az építő és egyéb vállalatok azonban mind több szerszám és épületfát küldenek Dombóvárra, hogy azt sóval telítsék. Az idén például több mint ötezer

köbméter szőlőkarót és egyéb építőfát telítenek nátriumflorid, nátriumclorid és káliumbikarbonáttal. . . .

Tolna Megyei Népújság 1959. február 01. (4. évfolyam 27. szám p. 1. ADT)

A múlt évben kezdődött meg a Dombóvári Fatelítő Vállalatnál az a nagyjelentőségű munka, amely több ezer forintos megtakarítást jelent a népgazdaságnak. Köztudomású, hogy a vasúti sínek alá a talpfa nagy részét külföldről hozzuk be. A fáért valutát fizetünk. Néhány szakember ötlete nyomán, Dombóvárrott jó megoldást találtak a fahiány enyhítésére, a behozatal csökkentésére. A sínek alól kiszedett használt talpfát a fatelítő speciális munkahelyén megvizsgálják, mire lehet még használni. Azokat a talpfákat például, amelyekben csak a sínszegtartó rész korhadt el, kisebb méretű sínalátétté szabják. A gazdasági vasutak talpfaszükségletének jó részét is a korábban csak tüzelésre használt, régi talpfákból készítik el. Az idén 100 ezer darab talpfát újítanak fel a fentebb említett módon a fatelítő vállalatnál. A múlt évben 85 ezer talpfát mentettek meg az eltüzeléstől, illetve ennyi új talpfa vásárlása vált feleslegessé.

Tolna Megyei Népújság 1959. április 24. (4. évfolyam 95. szám p. 3. ADT)

A Dombóvári Fatelítő Vállalat az újdombóvári Béke Termelőszövetkezetet patronálja.

A vállalat munkásai segítik a termelőszövetkezet megerősödését. Legutóbb például jelentős mennyiségű rönköt fűrészelték fel a termelőszövetkezetnek, hogy azt felhasználhassák az építkezéseknél.

Tolna Megyei Népújság 1959. június 03. (4. évfolyam 128. szám p. 6. ADT)

Az év első négy hónapjában 1300 vagon árut raktak ki és be a Dombóvári Fatelítő Vállalatnál.

Tolna Megyei Népújság 1959. augusztus 11. (4. évfolyam 187. szám p. 1. ADT)

Tizedszer élüzem a Fatelítő.

A dombóvári MÁV fatelítő üzemben is bensőséges ünnepeket tartottak a dolgozók a kilencedik vasutasnap alkalmából. Szombaton este az ünneplő vasutasok felettes hatóságuktól átvették az 1959. első félévi termelési eredmények alapján immár tizedszer az élüzem jelvényt. A fatelítői ünnepségen Ürményi István üzemvezető 11.000 forint jutalmat osztott ki a legjobb dolgozóknak, majd négy vasutasnak a Kiváló dolgozó jelvényt, további tíznek pedig az oklevelet adta át. Szabó Lajos elvtárs a 25. szolgálati év jubileumaként, valamint kiemelkedő munkásságáért a Kiváló vasutas kitüntetést kapta.

Tolna Megyei Népújság 1959. augusztus 15. (4. évfolyam 191. szám p. 5. ADT)

Az újdombóvári KISZ labdarugópályájának bekerítéséhez a betonoszlopot és a drótot a fatelítő adta 7600 forint értékben. A kerítés elkészítésénél a társadalmi munka 2000 forint.

Tolna Megyei Népújság 1960. március 30. (5. évfolyam 76. szám p. 5. ADT)

Megalakult a Dombóvári MÁV Fatelítő Sportkör.

Március 18-án megalakult a Dombóvári MÁV Fatelítő Sportkör, amely az újdombóvári fiatalok sportolását biztosítja a jövőben. Az alakuló ülésen megválasztották az új vezetőséget. Elnöknek Siklósi Jánost, elnökhelyettesnek Fodor Bélát, elnökségi tagoknak Ürményi Istvánt, Somogyi Bélát, Enczel Istvánt, Pálfalvi Pált és Szabó Lajost választották.

Tolna Megyei Népújság 1960. május 08. (5. évfolyam 108. szám p. 9. ADT)

A Dombóvári MÁV Fatelítő üzemében 1958-ban alakult meg az MHS ejtőernyős kör. A fiatalok először a honvédelmi alapismereti kör anyagából vizsgáztak, majd ennek letétele után mindegyik megválasztotta a sportágát. Így tizenhét-en a bátrak sportját választották. Ez a sportág megkívánja a rugalmasságot, ezért minden héten rendszeres foglalkozáson az előírt tornagyakorlatokkal fejlesztik rugalmasságukat, ezen kívül pedig a legfontosabb szakmai tudás elsajátításával foglalkoznak. Ezek közé tartozik az ejtőernyő hajtogatása, a szélirányba fordulás, a lengés kiküszöbölése, stb. . . .

Tolna Megyei Népújság 1960. május 27. (5. évfolyam 124. szám p. 6. ADT)

Hatodszor adják elő a Dombóvári Fatelítő színjátszói május 28-án Farkas: Zeng az erdő című daljátékát. Ezúttal az előadást a vasutasok központi művelődési házában Dombóvárrott tartják meg.

Tolna Megyei Népújság 1960. május 28. (5. évfolyam 125. szám p. 3. ADT)

Orvosi rendelőt és üzemi boltot nyitottak a Dombóvári Fatelítő vállalatnál.

Ötszáz dolgozó kérésének tettek eleget a vállalat vezetői, amikor tavaly megnyitották az üzemi konyhát. Napjainkban is 120-150 dolgozó részére főznek ízletes ebédet a jól felszerelt konyhában. A dolgozók már tavaly kérték, hogy a gyár vezetői állíttassanak fel az üzem területén boltot is. Az idén tárgyalásokat kezdtek az Utasellátó Vállalat vezetőivel, és ennek eredményeként a múlt héten megkezdte működését az üzemi bolt, a konyha melletti helyiségben. A múlt héten kezdte meg a vállalat legújabb létesítménye is a működést. Hetenként egyszer orvos tart ügyeletet a rendelőben és ezzel megkönnyítik a dolgozók

egészségvédelmét. Tervezik, hogy a jövőben hetenként több alkalommal tart az üzemi orvos rendelőt, a későbbiek során fellépő igények, szükségletek szerint.

Tolna Megyei Népújság 1960. június 02. (5. évfolyam 129. szám p. 9. ADT)

Zongorát vásároltak a Dombóvári Fatelítő szakszervezeti kultúrcsoportja előadásainak bevételeiből.

Tolna Megyei Népújság 1960. augusztus 13. (5. évfolyam 191. szám p. 3. ADT)

. . . A Fatelítő párttitkára arról számolt be, hogy büfét létesítettek a munkások legnagyobb megelégedésére az üzemben belül. Az örömben azonban egy kis üröm is vegyült. A Fatelítő büféje nem kapott fehér kenyeret. Amikor érdeklődni kezdtek a kereskedelmi szerveknél, azt a választ kapták, hogy fehér kenyeret csak a kijelölt elárúsítók helyek kaphatnak. A nagyrészt nehéz testi munkát végző Fatelítő dolgozói szeretnék, ha az ő büféjük kijelölt hely lenne még akkor is, ha a helyi kenyérgyár viszonylag kevés fehér kenyér előállítására képes.

Tolna Megyei Népújság 1961. január 07. (11. évfolyam 6. szám p. 6. ADT)

Csaknem 1000 tonna telített szőlőkarót szállítottak az elmúlt évben a Dombóvári Fatelítő Vállalatától az ország különböző részeibe az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek szőlészeteibe.

Tolna Megyei Népújság 1961. február 26. (11. évfolyam 49. szám p. 4. ADT)

Nem szennyezik a Kapos vizét. – Derítőt építenek a Fatelítőben.

Hírt adtunk lapunkban is arról a két évig húzódó perről, mely a Tolnai Halász Szövetkezet és a Dombóvári Fatelítő Vállalat között volt. A fatelítőből rengeteg szennyvizet engedtek a Kaposba, s a különböző vegyi anyagoktól a Kaposban és a Sióban is étkezésre alkalmatlanná váltak a halak. A per végén, a fatelítő több mint százezer forint kártérítést fizetett. Drága tanulság volt ez, és okulásul is szolgált. A napokban kezdték meg a szennyvízderítő építését. Előreláthatólag még a tavasz során elkészül a derítő, s nem szennyezik a Kapos vizét a fatelítői vízzel.

Tolna Megyei Népújság 1961. március 01. (11. évfolyam 51. szám p. 4. ADT)

TMK.

A tervszerű megelőző karbantartás (TMK) minden gyárban igen fontos szerv. Ez különösen fontos a fatelítő vállalatnál Dombóvárott. Rengeteg gép van itt, régiek, újak, rosszak és jók, és

mind romlik, kopik, ilyenkor kerül a tmk-hoz. A műhelyben – talán ötven évvel ezelőtt építették, amikor nyolcad ennyi gép sem volt – zsúfolt félhomály és fekete olajsín és olajszag fogadja a látogatót. Az esztergapadtól egy lépésnyire a villamos fémfűrész nyikorog, szinte egész nap. Fenn a mennyezeten transzmisszió szíja csattog, alul kivénhedt karusszel-pad szívja a marhabőrön át az erőt; vizet loccsint a vizeskő. A szomszédos helyiségben lánghegesztő pisztoly kék fénye vibrál, mellette szikrát hány a korund. És körben satupadok szerszámokkal, alkatrészekkel. Ez a műhely . . . És az emberek, a téemkások itt dolgoznak, itt mérgelődnek – mert ez is gyakori. Haraszti Jóska az esztergályos. Tengelyt formál valamelyik géphez. Hajcsár János vonóhorog-félét reszel, másik társa a nyikorgó vassűrész akadozó motorjának segít – kézzel. Negyvenhárom karbantartó dolgozik a fatelítőben. Negyvenhárman javítgatják a gyakran romló gépeket. S ha külföldi a gép és nem kapnak alkatrészt? Összedugják a fejüket a művezetővel, Vati Lajos bácsival és csinálnak egyet. . . . Érzik a munka ízét, zamatát. Mert a jó vasas úgy van ezzel, mint a szakács a sóval. Ilyen ember Krasznai Jenő. Kovács Károly meg szinte szerelmes a szakmába, meg a fényképezésbe is. Jaksa Tibi örökké valami újat akar produkálni – semmiből. . . . Számolgatjuk az átlagos életkort. Huszonkilenc év és néhány hónap az eredmény. A tmk-sok nagy része fiatal, harminc év alatt van, az időt nyolc idős szakmunkás nyomja meg, közel hatvan évével. De ők is fiatalok, ők is örökké az újat keresik, a szakma igazi mesterei valamennyien – hisz ezért is dolgoznak itt a tmk-műhelyben.

(Néhány megjegyzés a cikkhez. A TMK műhely akkor, a későbbi rakódólap javító műhelyben volt, majd átkerült a telítőcsarnok melletti volt fürdő helyére. A TMK részleg művezetője édesapám, Vati Lajos volt. Gyerekként sokszor voltam mindkét műhelyben, majd 1971-től 1992-ig ott is dolgoztam TMK lakatosként. A cikkben szereplő műhelyben transzmisszió hajtotta a gépeket lapos bőrszíjakkal. Édesapám Vati Lajos 1966-os nyugdíjba vonulásáig volt a részleg művezetője. Utána Vati István lett a TMK részleg művezetője. Haraszti József az 1970-es években Szabó Lajos telítési művezető nyugdíjba vonulása után telítési művezetőként dolgozott nyugdíjazásáig. Hajcsár János a hetvenes évek elején a Fűtőháznál dolgozott. Krasznai Jenő elhagyta a fatelítőt és önállóan dolgozott. Kovács Károlyból szakoktató lett. Jaksa Tibor a későbbiekben szintén elhagyta a fatelítőt. V. L.)

Tolna Megyei Népújság 1961. július 12. (11. évfolyam 162. szám p. 6. ADT)

Dombóvári Fatelítő – Bölcske 1:1 (0:0) Fatelítő: Havasi – Németh, Vati, Molnár – Keller, Simon – Horváth, Szabó, Haraszti, Gálosi, Hoffmann

Tolna Megyei Népújság 1961. október 26. (11. évfolyam 253. szám p. 5. ADT)

Új „ruhába öltöztették” a dombóvári víztornyot.

Varga László lakatos-szerelő brigádja, hét ember a karcagi szerelő ktsz-ből összehakolt és elindult a dombóvári fatelítő vállalathoz új ruhába öltöztetni a víztornyot és az olajtartályokat. . . . Először körül járták a hatalmas víztartályt, s azután mászni kezdtek fel a magas toronyba.

Drótkefe és éles vakaró volt ekkor a szerszámuk. A munkások levakarták a régi, húsz évvel ezelőtti festéket. Majd újból felmásztak a torony tetejére és miniummal festették át, ezt követte újabb mászás, szürke fedőfestéssel, majd újabb mászás – állandó állásépítéssel – és a harmadik végleges festékréteg felkenése. Több mint kilenc mázsa festéket használt fel a brigád. negyvennyolc nap alatt kellett volna a hat olajtartály és a víztorony festését befejezni. Néhány nappal kicsúsztak a határidővel, mert esett az eső két nap, amikor festeni nem lehetett, és az olajtartályoknál az állványozás anyagát nem kapták meg időben. A brigád tagjai az utolsó ecsetvonásokat húzzák a víztartályon, s amikor elköltöznék vissza Karcagra, akkor a ktsz vízvezeték- és villanyszerelők jönnek Dombóvárra, hogy átépítsék a vízvezeték-rendszert és egy generátort szereljenek fel.

Tolna Megyei Népújság 1961. október 28. (11. évfolyam 255. szám p. 3. ADT)

Négyszáz óra társadalmi munkát végeznek a fatelítői kiszesek a kultúrterem átalakításánál.

A MÁV Fatelítő Üzemi Vállalat dombóvári üzemében az elmúlt hónapban határozták el a kiszesek, hogy bővítik az üzem kultúrtermét. . . . A múlt hét szombatján kezdték el az átalakító munkát, és már befejezéséhez közeledik. Egy hét alatt számos fiatal már a huszadik órát tölti társadalmi munkában a kultúrterem átalakításánál. A tervek szerint az átalakítási munkálatokkal még az idén végeznek. A jövő év elején pedig ugyancsak falbontással nagyobbítják majd a kultúrtermet; színpadot építenek.

Tolna Megyei Népújság 1961. november 16. (11. évfolyam 270. szám p. 5. ADT)

Józsi bácsi az újíto.

Gyakori látogató vagyok a dombóvári fatelítő üzemben. Ismernek a vezetők, a munkások, s mindig adnak valami érdekes tippet, amit meg kellene írni, mert például mint mondták legutóbb is: Nincs még egy olyan ember mint Józsi bácsi, ő mindig valami újat alkot. . . . Ki is az a Józsi bácsi? A legrégebbi munkás a fatelítőben – mondja Ménesi elvtárs művezető. Kiváló szakember – toldja meg Békei elvtárs TMK lakatos. Mindig jól akarok dolgozni, nagyok a feladataink, és ezt megvalósítani minden tudásunkra szükség van. Míg erőmből telik, segítek, mert erre tettem le a „garast”, lassan negyven éve – mondja munkájáról Réti József a TMK vezetője. Milyen újításai vannak? – kérdezzük. – nem tudom mindet elsorolni, talán félezernél is több. Az egyik érdekesebb, mint a másik. . . . S Józsi bácsi most, amikor legutóbb látogatóban voltam a fatelítő üzemben, újból egy nagy jelentőségű újításon dolgozott, mire e sorok megjelennek már dolgoznak az új szerkezettel, de gondolom ezzel egyidőben már egy másik érdekes ötletének megvalósításán fáradozik.

Tolna Megyei Népújság 1962. február 18. (12. évfolyam 41. szám p. 4. ADT)

Gyenei Istvánné brigádvezető.

Fiatalasszony, a Fatelítő Vállalat egyik legjobb brigádvezetője. A parkettüzemben dolgozik brigádjával. Évente közel tízezer négyzetméter parkettot készítenek. S a munka minősége kiváló. Az elmúlt félévben Gyeneiné brigádja megkapta az oklevelet, amely a Szocialista Munkabrigád cím viselésére jogosít. A brigádban asszonyok és lányok dolgoznak. Nagy figyelmet kívánó munkát végeznek. A gépek korszerűek, de kezelésük nagy szakértelmet kíván.

....

Tolna Megyei Népújság 1962. március 22. (12. évfolyam 68. szám p. 4. ADT)

Arzénnal, kátránnyal, sóvegyülettel telítik a fát Dombóvárott. . . . Szabó Lajos művezető a kísérőnk. – Három jelentős telítőüzem működik az országban. A legnagyobb Dombóvárott. Három évtizede telítünk itt fát, főleg oszlopokat és talpfát, az utóbbi időben már szőlőkarót, épületanyagot, bányafát is tartósítunk. – kezdi a beszélgetést Szabó elvtárs. – A telítéssel nem egy faféleségnél háromszorosára sikerül „kihúzni” az élettartamát, s ez pedig végső soron sokezer devizaforint megtakarítást eredményez. Az üzem ahol ezt a fontos munkát végzik, gépekkel, berendezésekkel zsúfolt. A két hatalmas kazán uralja a nagy csarnokot. A telítőkazánok felett két kisebb kazán, ahol előmelegítik a kátrányt. A kisebb csarnokban kompresszorok, melyek a kazánban 12 légkörre emelik a nyomást, így a fába 2-6 centi mélységig tud behatolni a kátrány. Mintegy tíz éve kezdték először alkalmazni a különböző telítő-sókat faanyag tartósítására. Szőlőkarót is ekkor tartósítottak először. Azóta már épületanyagot, és bányafát is tartósítanak. . . . Veszélyes munkahely, a dolgozók csak hét órát töltenek az üzemben, nagy a gázmérgezés veszélye, de a gondos elővigyázat a balesetet ezidáig megelőzte. És néhány érdekesség a berendezésről: a kazánokba egyszerre ötven köbméter fát raknak, a kazán zárókalap négy mázsa súlyú, egy leszorító csavar hét kiló. Mintegy félezernyi szelep, több ezer méternyi bonyolult csőhálózat, több száz tonna telítőanyag és mindössze kilenc munkás. . . .

Tolna Megyei Népújság 1962. szeptember 08. (12. évfolyam 210 szám p. 1. ADT)

Víztartályt adtak a fatelítősök a dombóvári tsz-nek.

A MÁV Fatelítő dombóvári üzemében évek óta kihasználatlanul állt egy harminc köbméteres víztartály. Az üzem területén lévő toronyból megfelelő mennyiségű ipari- és ivóvizet tudnak adni, így szükségtelenné vált a régi, harminc köbméteres tartály üzemben tartása. Az üzem vezetői a használaton kívül lévő, de igen jó állapotú víztartályt felajánlották a dombóvári tsz-nek. A tartály alkalmas gazdasági épületek vízellátásának biztosítására és öntözési vízgyűjtésre is. . . .

Tolna Megyei Népújság 1963. július 12. (13. évfolyam 161. szám p. 6. ADT)

(Hirdetés) Egyszerűbb mechanikai és elektromos műszerek felszerelésében, karbantartásában és javításában jártas műszerészt felvesszünk. Bővebb felvilágosítást a MÁV Fatelítő Ü. V. dombóvári üzemvezetőségénél.

Tolna Megyei Népújság 1963. november 03. (13. évfolyam 258. szám p. 10. ADT)

Irakba exportál a MÁV fatelítő dombóvári üzeme vasútépítéshez szükséges hullámos palástú betéttuskókat. A 21 vagonos exporttervből eddig 12 vagonnal szállítottak el.

Tolna Megyei Népújság 1964. július 26. (14. évfolyam 174. szám p. 3. ADT)

Már nem szennyezik a Kapos.

Ismeretes olvasóink előtt, hogy megyénk folyóvizeinek tisztasága kívánnivalót hagy maga után. Volt rá példa, amikor a folyóvizekből történt öntözés miatt a zöldségfélét a tsz nem tudta értékesíteni. . . . Sok panasz volt a Fatelítő Vállalat dombóvári üzemére is. A telítői vizet a Kaposba engedték, s a fenolos víz állandóan szennyezte a folyót, ehetetlenné tette a benne lévő halat, sőt öntözésre sem volt alkalmas a víz. A tavasszal állították üzembe a telítőtelep új derítő-berendezését. Most már nem engednek vizet a Kaposba. A telítői szennyvizet egy nagy tartályba derítik, a hűtőtorony vizét sem engedik el, hanem a derítő-tartályból körforgásban tartják a vizet. Így kevesebb ipari vizet kell kitermelni, azonkívül a folyót sem szennyezik. A féléves tapasztalatok után kedvezően nyilatkoznak az üzem vezetői a derítő-rendszeréről, de az érdekeltek: a horgászok és az öntözéssel foglalkozó tsz-ek is elégedettek a víz minőségével. . .

Tolna Megyei Népújság 1965. március 23. (15. évfolyam 69. szám p. 5. ADT)

Új gépet állítanak munkába – a nehéz fizikai munka helyett.

. . . Hosszú éveken át sok gondot okozott a dombóvári üzem vezetőinek az oszlopok háncsolása. Nem oldotta meg a gondot az sem, hogy a munkások műszak után vállaltak oszlopháncsolást – háncsért. Lassú és nehéz volt ez a munka. És legfőképpen pedig mindig akadályozta a folyamatos termelést. Most elhatározták, hogy egy új típusú oszlopháncsoló gépet állítanak üzembe. Ezáltal a vállalások teljesítése is meggyorsulhat és jobb eredményeket tudnak majd elérni a telítőüzem munkásai is.

Tolna Megyei Népújság 1965. április 28. (15. évfolyam 99. szám p. 5. ADT)

Kezdődhet a telítés!

. . . A famegmunkáló üzemek között ritka helyet foglal el a dombóvári üzemegység, amely a MÁV-hoz tartozik, s fő feladata a talpfa telítés, - de készül itt parketta, szőlőkaró, bányafa és villanypózna is. A fatelítőben van egy fűrésztelep, egy telítő és egy parkettázó üzemrész. Hosszú időt vesz igénybe, amíg a fa eljuthat a megmunkáláshoz, mivel az anyag nedvességtartalma legfeljebb 10-12 százalékos lehet. A természetes száradás jobb minőséget eredményez – ehhez azonban hat hónapra van szükség. Mesterséges szárító kapacitásuk pedig elég kicsi. . . . Mi a fatelítés? Azok a villamos vezetéket tartó oszlopok, amelyek nem kerültek a telepre, s nem estek át a telítés műveletén legfeljebb, ha öt évig tartanak. A telített oszlop legkevesebb 15-20 évet is kibír a vonalban, de találtak már 35 éves múlttal rendelkezőt is. A telítést hatalmas tartályokban végzik. Vaakum gép segítségével légritkított teret létesítenek, majd 100 Celsius fokon kőszénkátrány olajat préselnek be, - amely felszívódik a fa rostjai közé. A telítés – megóvjá, a természet viszontagságaitól megvédi, ellenállóbbá teszi a fát.

A parkettaüzemben az NDK gyártmányú gépsor mellett öten dolgoznak. Egy év alatt 66-70 ezer négyzetméter parkettát készítenek. Naponta 200-350 négyzetméter – a parkett méreteitől függően – kerül ki a kezük alól. Ennek a termelésnek a 40 százalékát a MÁV használja fel, az ötvenes kötegbe rakott parkettából a többit – az össztermelés 60 százalékát – az építőipar szállítja el. A parketta készítés alapanyaga a fríz is átesik már különböző műveleteken, hogy a kívánt nedvességtartalmat és méretet elérje.

Kelet-Dunántúl Vízgazdálkodási Keretterve 1965. (p. 249. ADT)

. . . A Kapos szennyezettségét a Kaposvári Cukorgyár és a Dombóvári MÁV Fatelítő Üzem szennyvíztisztítási foka befolyásolja. A Fatelítő Üzem a közelmúltban üzembe helyezte átalakított tisztító és új technológiával működő berendezését. Eszerint a legszennyezettebb fenolos és nehéz kátrányolajat tartalmazó szennyvizét külön választják és a kátrányolaj lefőlöztetése után visszaforgatják. A lefőlöztött kátrányolajat az üzemi szénre permetezve elégetik. A kevésbé szennyezett hűtő és csurgalékvizeket ülepitik és kokszzűrőn való átbocsátás után túlfolyón, majd zárt csatornán át a Konda patakba s innen a Kaposba engedik. Ezzel a szennyezéseket lényegesen csökkentették, de még így is további tisztításra lesz szükség.

Dolgozók Lapja 1966.március 13. (21. évfolyam 61. szám p. 1. ADT)

Vasúti talpfa szállítmány Vietnámba.

Először szállít Vietnámba vasúti talpfákat a MÁV Fatelítő Vállalat. A vállalat dombóvári és tokodi üzemének dolgozói tizenötezer darab talpfát indítottak útnak a napokban a Vietnámi Demokratikus Köztársaságba. . . .

Tolna Megyei Népújság 1966. április 26. (16. évfolyam 97. szám p. 7. ADT)

(Hirdetés) A MÁV Fatelítő Ü.V. dombóvári üzeme férfi munkaerőt vesz fel 40 éves életkorig, fizikai munkára, 7, - Ft-os személyi órabérrel. Üzemi konyhánkon napi egyszeri étkezését biztosítunk. Vasúti kedvezményes utazást családtagoknak is biztosítunk. Jelentkezés az üzem munkaügyi csoportjánál.

Tolna Megyei Népújság 1966. július 05. (16. évfolyam 157. szám p. 8. ADT)

Hatszázezer forint értékű új háncsoló gépet kapott a MÁV Fatelítő Vállalat dombóvári telepe. Eddig kézi erővel történt a háncsolás, s egy ember 8 óra alatt 3 köbméter teljesítményt ért el. A gép ugyanezen idő alatt 50-60 köbmétert háncsol.

Tolna Megyei Népújság 1967. április 07. (17. évfolyam 81. szám p. 8. ADT)

Nem a művezető volt a hibás.

A súlyos baleset a múlt év május 28-án történt. Az üzemben egy, a talpfák szétfűrészelésére szolgáló gép működött, négy ember közreműködésével. A munkát Gáspár István brigádja végezte. Köztük volt Sárközi János is, aki csak néhány napja került a brigádba. Éppen ezért a legkönnyebb munkát adták neki, jó előre kioktatva. Feladata volt a máglyába rakott talpfákat egyenként egy szerszám, a kapicska segítségével a gépre csúsztatni. Eközben történt a baleset. Sárközi János kapicskája a talpfából kicsúszott, ő maga egyensúlyát veszítve a máglyáról leesett. Eközben bal keze elérte a fűrészlapot, s az csukló felett levágta. Pandur Bélát mint művezetőt és mint a gép balesetvédelmi berendezéseiért felelőst, vádolta az ügyészség. A bírósági tárgyaláson azonban kiderült, Pandur Béla nem felelős a balesetért, mert a gép a szabályoknak megfelelően működött. Annál inkább felelős volt a balesetért a szenvedő fél, Sárközi János. . . . Sárközi a hosszanti oldalába, figyelmetlenül egy repedésbe vágta be a szerszámot. Így történhetett meg, hogy a kapicska kicsúszott és Sárközi egyensúlyát veszítve a géphez zuhant és megsérült. . . .

Tolna Megyei Népújság 1967. augusztus 16. (17. évfolyam 192. szám p. 8. ADT)

Új étkezőt építenek a Dombóvári Fatelítő Vállalatnál. A régi épületet lebontották, rövidesen hozzáfognak az új építéséhez.

Tolna Megyei Népújság 1967. szeptember 10. (17. évfolyam 214. szám p. 12. ADT)

Korszerűsítik a villamos vezetéket. A MÁV dombóvári fatelítő üzemében az évtizedekkel ezelőtt épített ipari villanyvezetéket a korszerű szerelvényekkel cserélik fel. Ezért leállítják az egyes üzemrészeket. A villanszerelés idején a gépek nagyjavítását is elvégzik.

Tolna Megyei Népújság 1967. december 03. (17. évfolyam 286. szám p. 3. ADT)

. . . A továbbiakban is elsősorban a fatelítés a feladatunk, és különböző fűrészárak készítése. A jövő évben annyiban lesz változás, hogy a MÁV nem köti le az összes kapacitásunkat – lehetővé válik a MÁV-on kívül álló vállalatoknak parkettát és más anyagot készíteni. Jövőre megkezdjük a rakodólapok gyártását és javítását. . . . A jövő évben a MÁV-nak tízmillió forint értékű rakodólapot kell gyártanunk. De ha a kapacitást fokozni tudjuk, akár húszmilliót érő rakodólapot is gyárthatunk. Tervezzük a parkettakészítő üzem szárítókapacitásának növelését is. Már készülnek ehhez a kivitelezési tervek. Amennyiben az új üzemrészt munkába tudjuk állítani, akkor nagy mennyiségben vállalhatunk ÉVM vállalatoktól, illetve ktsz-ektől is különböző méretű és faanyagú parketta készítését. . . .

Tolna Megyei Népújság 1967. december 05. (17. évfolyam 287. szám p. 8. ADT)

Még az idén tető alá kerül a MÁV Fatelítő ÜV új szociális létesítménye. A MÁV Építési Főnökség dolgozói a tervezettnél korábban fejezik be az építkezésnek ezt az ütemét.

Tolna Megyei Népújság 1968. január 18. (18. évfolyam 14. szám p. 5. ADT)

Pálfalvi Pál, helyettes főnök.

- Talán azzal kell kezdenem, hogy az elmúlt évben tartoztunk utoljára a MÁV-hoz. Az új gazdaságirányítási rendszerben ugyanis a fatelítő vállalatok önállóak lettek. Tervünket már december 15-én befejeztük, a parkettagyártást pedig december 20-ra. Eredményeink értékét növeli, hogy termékeink ellen minőségi kifogást az elmúlt évben nem emelt senki. Teljesítettük az élüzemszint feltételeit, és ezzel úgy gondoljuk, becsülettel búcsúzunk a MÁV-tól.

Tolna Megyei Népújság 1969. október 22. (19. évfolyam 245. szám p. 8. ADT)

Színes parkett?

Kísérletek folynak a Fatelítő Vállalatnál színes parkett gyártására. Amennyiben a kísérlet eredményes lesz, úgy a színes parkettát Dombóváron gyártanák.

Tolna Megyei Népújság 1969. október 25. (19. évfolyam 248. szám p. 8. ADT)

Felújították a megye egyetlen kábel daruját.

A dombóvári fatelítő üzemben működik a megye egyetlen kétköteles 70 méter hosszú kábeldaruja. Öt évi használat után hozzáfogtak a daru nagyjavításához.

Tolna Megyei Népújság 1969. október 26. (19. évfolyam 249. szám p. 6. ADT)

Miért nyúlt a gépbe?

. . . Kilenc óra volt este. A munkásnő kikapcsolta a gépet. Talán rá is nézett a táblára, amely figyelmeztet a veszélyre. Amint kikapcsolta, már emelte is le a gép jó erős védőburkolatát. Felemelte a védőburkot. A következő pillanatban velőtrázó sikoltás. A munkások odarohannak. Az asszony halott sápadt, jobb keze csupa vér. – Miért nyúlt a gépbe? – Nem tudom. Az üzemvezető mondja. – A normát már kilenc órára megcsinálták. A gépet öt perc alatt ki lehet takarítani. A munkaidő fél tízkor járt volna le. A mentő szirénázva száguldott a kórházba. A munkásnő kezét amputálni kellett. Csuklóban. Az asszony harminc éves. . . . A baleset után egy nappal. F. Erzsébetet azonnali hatállyal elbocsátotta az üzemvezető. – „Kirúgtam”. Ez a pontos megfogalmazás. A leány ott volt a szörnyű balesetkor. Másnap mégis felnyitotta gépháztetőt, mint a harmincéves asszony. Ez a leány nem járt szerencsétlenül. Az üzemben senki sem mondta, hogy kegyetlenül járt el az üzemvezető, hogy „kirúgta” F. Erzsébetet.

Tolna Megyei Népújság 1969. október 30. (19. évfolyam 252. szám p. 5. ADT)

Kézi munka helyett – mindent géppel.

. . . Az új és leglényegesebb termék a rakodólap. . . . A próbagyártás olyan sikeres volt, ami után a MÁV egyből tízezres tételt rendelt. A rakodólapgyártáshoz külön üzemrészt szerveztek, s gépeket, szerkezeteket kellett készíteni, mert kevés Dombóváron a munkás. Egyre többen távoztak az üzemből, könnyebb fizikai munkát keresve. – A hiányzó munkaerőt eddig is, és a jövőben is csak a gépesítés fokozásával tudjuk pótolni – mondja az üzemvezető. . . . Új tevékenység a cégnél a rakodólap javítás. A MÁV az összes rakodólapját itt javíttatja, természetesen a munkaerőhiány miatt itt is gépesíteni kellett. Ennek révén 1,2 óráról 1 órára csökkent az egy rakodólap javítására fordított idő. Egy újítás révén a MÁV-nál, és már egyre több KPM-en kívüli cégnél is, nagy mennyiségben használják a DÓKA-féle zsaluzótáblákat. Ez a meglehetősen munkaigényes táblagyártás nagy gondot okozott az üzemben. E könnyű fizikai munkára sem volt vállalkozó, viszont a táblákból egyre többet lehetett volna eladni, s ugyanakkor „jó pénz” is van ebben a munkában. A műszaki osztály, a TMK szakemberekkel együttműködve, teljesen „gépre vitte” a táblagyártást. Most alig tucatnyi munkásnő dolgozik a DÓKA-lapgyártó üzemrészben. . . . A parkettaüzemben a negyedik negyedévben munkába állítják a legújabb típusú lengyel gépet. Ennek révén azonos létszámmal, mint a régi gépeken, a termelést a jelenleginek kétszeresére tudják növelni. . . . A munkaerőhiány leküzdésére a legnagyobb beruházás azonban még hátra van. A vagonkirakást akarják a hetvenes évek elejére gépesíteni. Ugyanis a fával rakott vagonok kirakása igen nagy erőt kíván, kevés férfi bírja éveken keresztül a mázsás oszlop-, rönk-, meg talpfakirakó munkát. A jövő évben vásárol a cég egy fatér-kirakó darut, másfél millió forintért. A következő évben újabb vagonkirakó gépeket állítanak munkába. . . .

Tolna Megyei Népújság 1969. november 14. (19. évfolyam 264. szám p. 3. ADT)

A Fatelítő Vállalat dombóvári üzemében készített parketta országos hírű: kiváló minőségét még a MÁV szigorú átvevői sem tudják kifogásolni. A termelés növelése érdekében hozzáfogtak egy szárítókamra építéséhez, ennek segítségével gyorsabbá válik a fa feldolgozása, ugyanakkor egyenletes minőségben tudják az árut a megrendelőnek küldeni. Gyalugépek és más célgépek felállításával a jelenlegi évi 80 ezer négyzetméteres termelői kapacitást jövőre 150 ezer négyzetméterre növelik.

Tolna megyei Népújság 1969. december 07. (19. évfolyam 284. szám p. 16. ADT)

Kerékpártároló társadalmi munkából.

A dombóvári fatelítő üzemmben ahol a járműveket eddig a szabadban, műhelysarokban tárolták, a dolgozók kerékpártárolót építenek. A tárolót még az idén elkészítik.

Tolna Megyei Népújság 1970. április 01. (20. évfolyam 76. szám p. 9. ADT)

(Hirdetés) Felvételre keresünk asztalos, ács és bognár szakmunkásokat, valamint férfi és női segédmunkásokat. Üzemi konyháinkon ebédet biztosítunk. Fatelítő Vállalat Üzeme Dombóvár.

Tolna Megyei Népújság 1970. szeptember 23. (20. évfolyam 223. szám p. 3. ADT)

... Az üzem naponta huszonöt-harminc vagont kezel. Fa érkezik ide, és az itt feldolgozott árut küldik a megrendelőknek. A vagonállási díjak leszorítása, a közismerten szigorú intézkedések hatására következett be. De milyen áron? – Berendeltük az embereket, hogy majd ők elvégzik a vagon kirakását. Ültek bent a melegedőben. Mondtam nekik, miért nem mennek dolgozni. Azt mondták fáradtak. Őket nem érdekli a pénz. Elküldtem volna valamennyit? Saját ellenségem legyek? Fegyelmet adjak nekik? Itt hagynak, másutt az ilyen kiváló munkásokat két kézzel fogják... Tíz forint feletti az órabérük. – mondja Somogyi Béla üzemvezető.

Tolna Megyei Népújság 1970. december 25. (20. évfolyam 302. szám p. 15. ADT)

(Hirdetés) A Fatelítő Vállalat dombóvári üzemébe női és férfi munkaerőt felvesszünk.

Tolna Megyei Népújság 1971. április 17. (21. évfolyam 90. szám p. 5. ADT)

(Hirdetés) A Fatelítő Vállalat dombóvári üzemébe felvesszünk lakatos, festő, asztalos, bognár, ács szakmunkásokat, férfi és női segédmunkásokat.

Tolna Megyei Népújság 1971. július 16. (21. évfolyam 166. szám p. 3. ADT)

Megszüntették a nehéz fizikai munkát, gépesítették a vagonkirakást.

A százhuszkilós vasúti talpfákat kézzel rakták máglyába, illetve vagonba. Nehéz fizikai munka volt. Most már sokkal könnyebb, gépesítették a vagonrakást. Különösen a magas oldalfalu vagonokból volt nehéz a fa kirakása. Sok baleset is származott a régi rakódás során. A nagy és súlyos talpfákat két ember nehezen tudta mozgatni. Amikor oszlop érkezett akkor két brigádnak is össze kellett fogni, hogy a tizenegy méter hosszú és három-négy mázsás fenyőoszlopokat ki tudják rakni. A kézi vagonrakásról, mint emlékről beszélnek már a fatelítő munkásai. A daru segítségével meggyorsult a vagonok ki- és berakása is, a kocsikat előbb vissza tudják adni a forgalomnak. . . . A gépesített rakodás további kiterjesztését tervezik. . . . Az egész üzem területén megszüntetik a kézi rakódást.

Tolna Megyei Népújság 1971. október 12. (21. évfolyam 240. szám p. 8. ADT)

(Hirdetés) A Faanyagvédelmi és Fatelítő V. dombóvári üzeme faipari mérnököt, vagy technikust technológusi, faipari szakmunkást parkettgép beállítói, asztalos szakmunkást TMK-asztalosi munkakörbe, valamint targoncavezetőt vesz fel.

Tolna Megyei Népújság 1972. január 13. (22. évfolyam 10. szám p. 1. ADT)

. . . A Faanyagvédelmi és Fatelítő Vállalatnál Végh Antal igazgató, Somogyi Béla üzemvezető, Németh János üzemi párttitkár és Horváth Sándor szb-titkár fogadta a miniszterhelyettest. Dr. Mészáros Károly és kísérete nagy figyelemmel tanulmányozta az üzemben folyó munkát, hallgatta a helyi vezetők tájékoztatóját. Különösen sokat időztek a konténerkészítő üzemben, ahol Csoltó László, a Központi Szállítási Tanács titkára biztatta a fatelítő vezetőit a munkatempó fokozására, mert a korszerű szállítási mód e fajtája nagy jövő előtt áll, Somi Benjamin megyei titkár örömmel nyugtázta, hogy az elmúlt években – és legutóbbi látogatása óta is, - milyen sokat változtak a munkakörülmények. Dr. Mészáros Károly pedig követendő példának ajánlotta a fatelítőben lévő szociális létesítményeket, a munkások védelmét. A miniszterhelyettes hosszabban időzött az üzemi konyhán, itt azt vizsgálta, hogy milyen a dolgozók étkeztetése. Elismeréssel szólt a személyzet munkájáról. Végül itt ebédezett a küldöttség.

Tolna Megyei Népújság 1972. február 23. (22. évfolyam 45. szám p. 8. ADT)

A Faanyagvédelmi és Fatelítő Vállalat dombóvári üzemének dolgozói az MSZMP városi bizottsága és a városi tanács felhívására a dombóvári üzemek közül elsőként ajánlották fel egy napi keresetüket, és egy napi társadalmi munkájukat a gunarasi dűlőben létesülő melegvízű fürdő és hétvégi pihenő létesítésére.

Tolna Megyei Népújság 1972. március 02. (22. évfolyam 52. szám p. 8. ADT)

(Hirdetés) A Faanyagvédelmi és Fatelítő Vállalat dombóvári üzemébe daruvezetőket felveszünk. Jelentkezés az üzemvezetőségnél.

Tolna Megyei Népújság 1972. március 17. (22. évfolyam 65. szám p. 1. ADT)

Konténer sorozatban – Rakodólapgyár.

Lassan ötven éve, hogy a dombóvári fatelítőben megkezdtek a munkát. Azzal a céllal hozta létre a MÁV ezt az üzemet, hogy a vasúti talpfák és a táviróoszlopok tartósítását elvégezze. A fatelítő híven hivatásához csaknem fél évszázadig végezte ezt a munkát. A vasút korszerűsítése miatt, meg azért is, mert a talpfának való fával nem bővelkedünk, egyre inkább a vasbeton sárljakat használják, a fenyő táviróoszlopokat meg felváltotta a beton. Várható volt, hogy a fatelítőben is változások következnek majd. Először úgy vették tudomásul a változást, hogy nagyobb rendeltést kaptak betéttuskógyártásra. Ez a nagyobb mosószappan nagyságú keményfakocka arra való, hogy a vasbeton sárljba építsék, és ebbe üssék, csavarják a sintartó szeget. A betéttuskógyártást jól megszervezték, ellátták az összes igényt; telítették sóban, kátrányban, ahogy a megrendelés szólt. Azután még kevesebb volt a talpfa, és elkezdtek az ócska, használt felújítását. Szinte új üzemrészt kellett szervezni. Úgy hívják még most is, hogy: ohá-üzem (oh = olajos, használt). Itt veszik gondozásba a sín alól kiszedett talpfákat és használhatóvá teszik. A váltótalpfából például normálméretűt vágnak, a normálméretűből kisvasútit, a leeső darabokból pedig tűzifát. A húsz-harminc évig szolgált talpfa utolsó szilánkját is hasznosítják. A tűzifa mennyisége tavaly elérte a hétezer mázsát. Az ohá-talpfákat a MÁV nagyon keresi, mert így felújítva még sok éven át használható, állomási vágányok alá, ahol nagyobb rugalmasság kívántatik a sintől, mint a nyílt vonalon. Először ezelőtt tíz éve csak kiegészítésként próbálkoztak parkettagyártással. Egy-két gépet vásároltak, néhányat a fatelítő ügyes lakatosai készítettek, és hozzáfogtak a parkettagyártáshoz. 1970-ben 82 399 négyzetmétert, a tavalyi terv kerekén kilencvenezer négyzetéter gyártását írta elő, de háromezerrel többet készítettek; az idei terv kilencvenötezer négyzetméter, de úgy számítják százezerig meg sem állnak. Ez az üzemrész produkálta tavaly a legtöbb nyereséget. És a talpfakereslet tovább csökkent. Újabb „profil” után kellett a vállalat vezetőinek nézni, sőt annyira változtak már a körülmények, hogy a vállalat nevét is igazítani, kiegészíteni kellett, így elnevezték Faanyagvédelmi és Fatelítő Vállalatnak. Az új profil a konténer lett. A vállalat igazgatója Dombóvárra küldött egy mintapéldányt, szakembereivel együtt; próbálják meg tudnak-e ilyent, s mennyiért gyártani. A tapasztalat kedvező volt; az ár megfelelt a MÁV-nak, a konténer minősége pedig különösen jó volt. Így az első rendeltést megkapták, készítsenek ezer konténert. A háromnegyedtonnás szállító alkamatosságból nem tudtak az első rendelés nyomán annyit küldeni, mint tervezték, mert a vázszállító több alkalommal késett. Ugyanis a konténervázat egy mezőgazdasági termelőszövetkezet – Nógrád megyében – gyártotta. E hiányosság megszüntetésére, berendezkednek a vázak gyártására is. Már elkészült az új üzemrész épülete, s a berendezés van hátra. És várhatóan a év második felében már a konténer vasvázait is a fatelítőben gyártják. Világszerte keresik a rakodás-szállítás új módjait. Hazánkban

egy évtizede komolyabban foglalkoznak a rakodólapos szállítással. Ennek egyedüli hátránya, hogy a rakodólap gyorsan elhasználódik. . . . Dombóvárrott - a MÁV felkérésére - hozzáfogtak a rakodólapok felújításához. Amikor az első ezer felújított lapot elküldték, nyomban kapták a megrendelést - az újakra. Néhány szám szemléltetésül: 1970-ben 12 820 rakodólapot gyártottak, 1971-ben 22 304-et. Az idén harmincötezer a terv. A rakodólapgyártással egyébként egy másik, fontos üzemi problémát is sikerült közmegegyezésre rendezni. Köztudomású, hogy a fatelítői munka a nehéz fizikai munkák közül is a legnehezebb. Azok az emberek, akik tizenöt-húsz évet vagonkirakással, és egyéb famozgatással töltöttek, ma már nem vállalkoznak ilyen munkára. Viszont éppen a nyugdíjhoz közel, nem mindegy hogyan alakul a keresetük. A rakodólapgyártás megoldotta ügyüket: keresetük nem csökken, nem is kell többet dolgozniuk, mentesülnek a nehéz fizikai munkától. A fatelítőben jól keresik az újat.

Tolna Megyei Népújság 1972. március 21. (22. évfolyam 68. szám p. 10. ADT)

Jutalom.

Tavaly összesen 480 543 forint jutalmat fizettek a Faanyagvédelmi és Fatelítő Vállalat dombóvári üzemében a fizikai-műszaki, és adminisztratív dolgozóknak.

Magyar Hírlap 1972. április 26. (5. évfolyam 115. szám p. 7. ADT)

Amikor Végh A. Béla először látogatott el a dombóvári, püspökladányi és a tokodi telepre, jóformán megszámlálhatatlanul sok szőlőkarót látott. Az előzmény: a fatelítő 1966-67-ben a szőlőkarók és szőlőtámfák felvásárlására monopolizálódott, ám a gazdaságirányítási reform után a felhasználók közvetlenül az erdőgazdaságoktól és termelőszövetkezeteknél vették a telítetlen karókat, gyámokat. . . . Végül is 1968 nyarán 25 millió forint értékű, eladhatatlannak mondott karó és támfá, továbbá 12 millió forintot érő bányafa és kisvasúti talpfá hevert a telepeken. Az igazgató behívatta a kereskedelmi osztály két előadóját és a korábbi, alig néhány száz forintos prémiummal szemben 3500-6500 forintos jutalmat ígért, ha az év végéig eladják a felhalmozott készleteket. Ez hatásosnak bizonyult; a két előadó nem csak a meglévő karókon és bányafákon adott túl, hanem további megrendeléseket is szerzett. Az igazgató sorolja, miként hasznosították a rendelkezésre álló összeget, melyik telepen hogyan könnyítették-korszerűsítették a termelést. . . .

Esti Hírlap 1972. június 12. (17. évfolyam 136. szám p.4. ADT)

Megszelídült az akác.

. . . A vállalat gépesít, a legújabb berendezéseinek már maga készíti a talpfát, nem kell külföldről vásárolni. A hulladék feldolgozásához újabb faipari gépeket vettek: ezeken parkettát, rakodólapot, tetőszerkezethez való fűrészárut, gerendát, lécet, burkoló fakockát, több millió faéket, kitűző cöveket készítenek. Megoldották a magyar akác felhasználásának a módját. A

magas hőfokon kezelt, egyébként rakoncátlan akácot a vállalat megfegyelmelte: többé nem vetemedik, s most hivatalos neve: nemesített akác. Faházat is készítenek, a BNV-n nagy sikert aratott az első változat. Tokodon új csarnok épült s megkezdik a falburkoló elemek sorozatgyártását. Amikor Végh A. Béla igazgató 1968-ban a vállalat élére került, azt mondták neki: süllyedő hajóra megy. Aki csak tehette elhagyta a vállalatot. Azóta a cég megújhdott, gazdasági munkáját a megszilárdult munka jellemezte, gépesítettek, jobb szakembereket vettek fel, s az eredmény: 1971-ben a Fatelítő kiváló vállalat lett.

Dunántúli napló 1972. július 23. (29. évfolyam 172. szám p. 13. ADT)

(Hirdetés) Bármilyen hosszúságú telített vezetékoszlopot soron kívül szállítunk. Megrendelhető: a Faanyagvédelmi és Fatelítő Vállalatnál Budapest, VI., Népköztársaság útja 23. Telefon: 427-571.

Tolna Megyei Népújság 1972. szeptember 03. (22. évfolyam 208. szám p. 3. ADT)

A Faanyagvédelmi és Fatelítő Vállalat dombóvári üzemében ezekben a napokban meglehetősen forró a légkör. . . . Az ok, amely a dolgozók elégedetlenségét kiváltotta, hétköznapi: a vagonok ki-, és berakásához nagy teljesítményű gépet állítottak munkába, és ennek normáját úgy állapították meg, mintha minden, a teljesítéséhez szükséges feltételt biztosítottak volna. . . . Érthető, hogy a gépektől várt teljesítmény magasabb, mintha a munkát kézi erővel végeznék. Az is érthető, hogy ennek nyomán – megváltoztatják a vagonok ki-, és berakásának normáját, az egyéb famozgatási normákat. Baj akkor keletkezik, amikor a jó normákhoz nincsenek jó feltételek. Az egyik rakodógéppel például Dombóváron ezer darab fát kellene egy műszakban máglyázni, Püspökladányban, sokkal jobb munkafeltételek mellett hasonló géppel csak hatszázat. . . . A már eddig lefolytatott vizsgálatok a munkásokat igazolják: az új gépek munkába állítása meglehetősen rutinszerűen történt. . . . A probléma megoldása az üzem vezetésére vár. Még akkor is, ha most is, mint hónapokkal ezelőtt, elég rossz a viszony az üzemvezető, a termelési üzemvezető és a művezetők között. Ez utóbbi ügyekben már a Faanyagvédelmi és Fatelítő Vállalat igazgatójának kell rendet tenni.

Népszava 1973. február 24. (101. évfolyam 46. szám p. 14. ADT)

Falburkolatok, faházak – nemesített akácból.

A faipar új alapanyagokat keres. Hazánkban jelentős mennyiségű akácfa található, de egészen az utóbbi időkig elvetették a használatba vételét és más irányban keresték a megoldást. Pedig viszonylag egyszerű kezelési technológiát kellett megtalálni, és az akácfa értékes, nemes alapanyaggá vált. A Faanyagvédelmi és Fatelítő Vállalat került az elmúlt években abba a helyzetbe, hogy kutató, fejlesztő munkája során megtalálta az akácát megneszesítő hidrotermikus hőkezelési eljárást. Eredményeként megszüntették az akácot jellemző erős

vetemedést, repedési hajlamot, a zsugorodás és dagadás mértékét is megfelelő szint alá csökkentették, de megszünteti az eljárás a sokak által kifogásolt sárgászöld színt és a valóban zavaró erős faanyagszagot is. Az aranyárgától a csokoládébarnáig minden árnyalat megvalósult a fejlesztő technikusok keze alatt és mindezek a színek megvalósultak a gyártásban is. . . . Elsőnek a nemesített akácfából készített univerzális falburkoló elemeket mutatta be a vállalat. . . . A jelenleg gyártott tizenkét típusból ez idő szerint több tízezer négyzetmétert szállítanak exportra, de áprilistól kezdve már teljes gyártókapacitásuk a hazai igények kielégítésére érdekében dolgozik. A vásárlók által kedvelt termékük a keresztlécés előszobafal, amely 180x110 centiméteres méretben készül ragasztott és szegezett kivitelben. Természetesen komplettül felszerelve – kalaptartóval, ruhafogással és tükörrel – kerül forgalomba. . . . Térelválasztó falakból jelenleg négy típust gyártanak. Ezek egységcsomagokban pontos szerelési rajzzal és összeállítási útmutatóval kerülnek forgalomba. . . . Említést érdemel még a Faanyagvédelmi és Fatelítő Vállalat kerti garnitúrája. Ez kettéfűrészelt tölgyfarönkből készül betonvas lábakkal. Az asztallap mérete 120x35 – 45 centiméter. A hozzá tartozó ülőkéket szintén tölgyfarönkből készítik gyalult felülettel. . . .

Tolna Megyei Népújság 1973. szeptember 15. (23. évfolyam 216. szám p. 7. ADT)

(Hirdetés) A Faanyagvédelmi és Fatelítő Vállalat dombóvári üzeme részére keres: 5-10 éves gyakorlattal rendelkező faipari mérnököt, faipari gyártásvezetői munkakörbe. Jelentkezés részletes önéletrajz, fizetési igény feltüntetésével a vállalat személyzeti és oktatási vezetőjénél Budapest, VI., Népköztársaság u.23. sz. III. em. 9.

Tolna Megyei Népújság 1973. október 26. (23. évfolyam 251. szám p. 7. ADT)

(Hirdetés) A Faanyagvédelmi és Fatelítő Vállalat dombóvári üzemébe érettségizett fiatalokat felvesszünk, akiket rövid tanfolyam elvégzése után, szárítókezelőnek, tanfolyam nélkül pedig üzemi rendésznek alkalmazunk. Jelentkezés az üzem munkaügyi előadójánál.

Tolna Megyei Népújság 1974. január 02. (24. évfolyam 1. szám p. 8. ADT)

(Hirdetés) A Faanyagvédelmi és Fatelítő Vállalat dombóvári üzeme faipari mérnököt, faipari technikust és gépészmérnököt keres felvételre. Jelentkezés részletes önéletrajzzal és eddigi működési leírással a fenti címen.

Tolna Megyei Népújság 1974. május 30. (24. évfolyam 124. szám p. 9. ADT)

(Hirdetés) A FAVÉD dombóvári üzeme autódaru-vezetőt, targoncavezetőt és fizikai dolgozókat felvessz. Jelentkezés személyesen.

Tolna Megyei Népújság 1974. szeptember 12. (24. évfolyam 213. szám p. 8. ADT)

Az idén alakult meg a Fatelítő Vállalat SK. Társadalmi munkában sporttelepet létesítettek, illetve a meglévőt korszerűsítették, ahol röplabda-, kézilabda-, és iker tekepálya is található. A sportkör célkitűzése: az üzem dolgozóinak rendszeres sportoltatása.

Tolna Megyei Népújság 1974. október 05. (24. évfolyam 233. szám p. 8. ADT)

Tíz év telt el, hogy megszűnt Dombóváron a Fatelítő Sportkör. . . . A vállalatnak közel 350 dolgozója van, és szakszervezeti gyűléseken, termelési tanácskozásokon többször szóba került, szeretnének sportolni. . . . Néhány nap múlva közel százan gyűltek össze azok közül, akik kérték, alakuljon meg ismét a Fatelítő Sportkör. Az elnök Lengyel János lett. . . . A kezdeti gondokon túl vagyunk, mivel olyanoktól kaptunk a szervezéshez segítséget, mint Faggyas Attila, Patkás Sándorné, Lukács Sándor, Budai Zoltán, Kovács Béla. . . . Dolgozóink 4000 társadalmi munkaórát vállaltak és ezt becsülettel teljesítették is. . . . Együtt indulunk megnézni az új sportlétesítményeket és nagyon meglepődünk. Teljesen körülkerített sporttelepen találjuk magunkat, mely az üzem mellett van. Az üzemvezető mindjárt magyarázattal is szolgál. – A telepvezető szolgálati lakásához tartozó kert volt itt, melyről lemondtam és így lett ez a sporttelepünk. 20x40 méteres a kézilabdapálya, 20x15 méteres a röplabdapálya, amit tollaslabdához is tudnak használni. Szereltünk fel gyűrűket – mutat a tornaszerek állványára, - ha valaki megkívánja, tornászhat. A nézőkről sem feledkeztünk meg, számukra apró asztalokat helyeztünk ide, ülőkékkel. . . . A sportlétesítmények nem csak szemre néznek ki jól, de minőségileg is gondosan elkészítették azokat.

Somogyi Néplap 1974. november 24. (30. évfolyam 275. szám p. 11. ADT)

(Hirdetés) Felvételt hirdetünk faipari és gépészmérnökök, valamint faipari technikusok részére – vezetői munkakörök betöltése céljából. Egyedülállóknak szállást adunk. A lakásmegoldást elősegítjük! FAVÉD dombóvári üzeme Pf. 3.

Tolna Megyei Népújság 1975. október 05. (25. évfolyam 234. szám p. 5. ADT)

Hol vannak azok a régi jó lobogózók, kalickások?

Már itt is a portás állít meg. Hova, mi járatban? Ismeri az üzemet? Már hogyan ismerném, hiszen harminc éve minden nyáron itt güriztem a vágányok között, gatz szedtem a sínek közül. Naponta három vágány hossza között lévő talpfák közül kellett a gatz kiszedni, erre alkalmas szerszámot is adtak, és hozzá az öreg Vörös biztatását. Az öreg kivénült a talpfa alól, gyerekek palléra lett. Szóval indíts a telepre. Telepnek nevezték ezt az üzemet, soha nem tudtam meg miért, ma meg már nem is töröm rajta magam, hogy kiderítsem az elnevezés okát. Azt már fölfogtam, hogy talpfatelítő telep. Így egészen más. Tudom, hogy a talpfát kátrányozzák és kész, mehet a kazánból a ponkra, a ponkról a vagonba, a vagonból meg a nagyvasútra a sínek

alá. Ropog a kavics. A fűrészüzemnél halkul a lépés, itt már fűrészporral keveredik az útra hintett sóder. Jönnek az ismerősök, régi gyerekkori haverok. Törődöttek, eljárt felettük az idő. A talpfa elvitte a fiatalságukat, a kettőhatvanas talpfa kivette izmuk minden erejét. Emlékezem rájuk, hiszen előttem van, amint vállra-kézbe kapva futottak a ménkű nehéz talpfával, amelyik képes volt száz kilónál is nehezebb lenni. És futni. Egész nap. A vagonban áll az ember, belevágja a kapicskát a talpfába, kihúzza az ajtóig, ott rábillenti az ember párnázott vállára és futás. Ketten szaladnak. Lobogóznak. Úgy hívják ezt az embert kínzó munkát, hogy lobogózás. Egy csapat, négy ember, hat vagonnal elbír a nyolc óra alatt. Amikor négy órakor megszólal a kürt, fáradtan csapják földhöz a kapicskát, nagyot köpnek és elindulnak a fürdő felé. Az öreg Ignác ilyenkor megállítja a csapatot, egész nap nem is nézett feléjük, tudta, amit reggel megmondott, a csapat napközben elvégezte. „Ferenc elfáradtak?” Apának szólt a kérdés, aki közismerten a legjobb lobogós-kalickás volt. Lobogózott míg fiatal volt, míg lába bírta, azután kalickára került. Nehezebb volt a kalickásnak a dolga, de öröm is volt benne, amíg csak hat sor talpfát raktak egymásra, könnyű volt elszedni a lobogós embertől a kapicskával a ménkű nehéz fát. De amikor már a tizenötödik sorra húzta, s az ember alulról nem tudta tolni, ott ember kellett a kapicska nyeléhez. Tudománya van ennek a munkának is persze. Ez abból áll, hogy ne csúsztasd a kezeden a fát, hanem dobd és a markodat soha ne köpködd, mert attól nem leszel erősebb, csak beton kemény lesz a tenyérbőr. Négy csapat áll munkába. Reggel az iroda előtt Ignác úr eligazítja a népet. „Ferenc maga a hatodikra megy, Bakonyi a ponkra, Sipos az oszlophoz, Harta a kapacshoz.” Kész az elosztás. Névsorolvasás. Megvan mindenki. Kezdődhet a nap. Az emberek válukra dobják a kapicskát, a vállpárnát és elindulnak. Elnyeli őket a talpfakalickák – rakások – sokasága. A Muki, a tűznélküli mozdony füttyög Marton úrral, csattogva szaladnak a kis csillék a gatter felé. Megint egy nap. Az emberek odaállnak a vagonhoz. A csapatvezető kinyitja az ajtót, másik lába alá teszi a kezét és felmászik. „Kezdjük.” Nincs arról szó, hogyan. Mindenki tudja. A lobogózó odaáll a vagon oldalához, a vagonos kilöki a fát, a kalickás szétterpesztett lábbal várja, lába közé pattantja a talpfát. Hányadik nap rakják már, hányadik éve, hányszor szidták már fogaik között, a százkilós talpfa súlya alatt azt is, aki a vasutat kitalálta, s azt is, aki a sín alá talpfát tett először. Kovács Béla művezető, párttitkár és régi lobogós. Félordalvást hordja magát, a fa elhúzta jobb felé. . . . És itt vagyunk. A vagon KZ-kocsi, nagy oldalú, elfér benne legalább kétszáz talpfa. Van is benne annyi. A vagon mellett dömperforma gép morog, tetején jó magas, legalább három-négy méterre a földtől, másfél méterre a vagon oldala felett ül a kezelő. Karokat húzgál, lábával pedálokat tapos. A gép markolója belebólint a vagonba, átmarkol négy talpfát, aztán mint étkezdeben az ebéd után a fogvájót az ember, a gép úgy emeli ki a négy talpfát, azaz négyszáz kilót. Újabb húzás a bal oldali karon, a gép bólogató gékje kinyúlik, fordul a kalicka felé és újabb húzás egy másik karon, kiengedi acélmarkából a négy talpfát. Újabb fordulás, ismét négy talpfa. A gép morog, az ember rugdalja a pedálokat. Húsz perce, harminc perce, hogy itt állunk. Megáll fölöttünk-körülöttünk az idő. A gép bólogat, az ember húzogatja a karokat, rugdalja a pedált. Üres a vagon. Ez a gép most nekifekszik a vagonnak, arrább tolja, ide húzza a másikat, amelyik még tele van. Nézem, nézem a gépet, a vagont, a kirakott talpfahalmot és mintha lobogósokat látnék futni a ménkű nehéz kettőhatvanas százkilós talpfával. Béla zökkent vissza, aki

ugyancsak híres lobogós volt: „Hát gépesítettük ezt is.” Amíg a porta felé megyek, öreg lobogósokra gondolok, akiket féloldalasra nyomorított a kettőhatvanas százkilós talpfa.

Tolna Megyei Népújság 1976. június 19. (26. évfolyam 144. szám p. 3. ADT)

Merre tart a Fatelítő?

. . . Több mint hat évtizede, 1914-ben hozták létre a MÁV dombóvári talpfatelítő üzemét. Évtizedeken keresztül volt munkája bőven, ugyanúgy, mint a vállalat másik két üzemének, a püspökladányinak és a tokodinak. Ám egy idő óta a talpfát felváltotta a vasbeton alj. Új vasúti pályákat csak ezzel építenek, sőt, a pályák korszerűsítéséhez, felújításához sem használják már a talpfát. Talpfára csak az elhasználódottak kicseréléséhez van szükség. Természetes következménye ennek, hogy a talpfatelítő-kapacitást egyik üzemben sem használják ki, Dombóvárrott is egy, esetleg két műszakban üzemel a telítőberendezés. Még akkor is így van ez, ha nemcsak talpfát, hanem vezetékoszlopot, bányafát, betéttuskót is telítenek. Logikus – éppen a csökkenő igények következtében – nem érdemes kicserélni a hatvanéves berendezést, eddig is csak arra kerülhetett sor, hogy a kisegítő műveleteket – szállítás, belső anyagmozgatás, pántolás stb. – gépesítsék. A hatvanas évek végén önálló vállalattá szervezték az üzemet, a Faanyagvédelmi Vállalat kezelésébe került a három fatelítő telep. A vállalat – itt most nem részletezett okok miatt – tulajdonképpen csődbe jutott. Így 1975 közepén visszakerült a MÁV kezelésébe. Talpfát készítenek most Dombóvárrott és telítenek, bányafát telítenek, parkettát gyártanak, legújabban hozzákezdtek a vasúti lakókocsik gyártásához, a pályafenntartás részére, gyártanak betonalkhoz betéttuskót, telítenek vezetékoszlopot, főként a posta részére és néha exportra is. Befutott egy exportrendelés Ausztriából hófogó rácsokra. És hogy mi lesz a jövőben? Ezt senki sem tudja megmondani. . . . Toldozásra-foldozásra építeni egy üzem jövőjét, „ad hoc” intézkedésekkel befoltozni a kapacitás-kihasználás elégtelensége miatt jelentkező lyukakat nem lehet. A már említett lakókocsigyártás már megindult, ám mindössze két hónappal ezelőtt került első ízben szóba. . . . Ám egy ilyen MÁV- viszonylatban kis üzem sem élhet máról holnapra, nem nélkülözheti a tervszerű fejlesztést, vagy átprofilozást, hasznosítását olyan területen, ahol hatékonyabban segítené a népgazdaság fejlődését.

Tolna Megyei Népújság 1976. augusztus 08. (26. évfolyam 187. szám p. 3. ADT)

Visszhang. Merre tart a Fatelítő?

. . . Az üzemnek a MÁV-hoz való visszakerülése, a szervezetbe való beilleszkedése nem zökkenőmentes, mind személyi, mind egyéb gazdálkodási kérdések vonatkozásában. Az üzem szervezetének – a vasúti sajátosságokat figyelembe véve – kialakításában segítséget nyújtottunk. Ellenőrzéseink során, valamint a cikk által feltárt hiányosságokkal kapcsolatban vizsgálatot folytatunk a szükséges intézkedések megtételére. KPM Vasúti Főosztály 12. Anyaggazdálkodási Szakosztály.

Tolna Megyei Népújság 1976. november 24. (26. évfolyam 278. szám p. 6. ADT)

Szombaton és vasárnap a MÁV fatelítő üzemében jól sikerült tömegsport-versenyt rendeztek. Az ország fatelítő üzeimeiből, így Tokodról, Budapestről, Püspökladányból és természetesen Dombóvárról a helybeli üzem dolgozói közül vettek részt. Az első nap városnézéssel kezdődött, megtekintették Dombóvár nevezetességeit. Kispályás labdarugó bajnokságot, valamint női és férfi tekeversenyt rendeztek, minden megkötöttség, korhatár nélkül. A versenyszámokban a dombóvári FAVÉD SE tagjai szerezték meg az első helyet és a vele járó serlegeket.

Tolna Megyei Népújság 1977. január 01. (27. évfolyam 1. szám p. 1. ADT)

. . . A fatelítő üzemben a tervezettnél mintegy húszmillió forint értékűvel több, összesen csaknem kétszázmillió forint értékű, negyvenháromféle terméket állítottak elő, köztük talpfát, oszlopot, betéttuskót, parkettát. Vezetékoszlopot, bútorlécet és talpfát is exportáltak nyugati államokba.

Tolna Megyei Népújság 1978. július 27. (28. évfolyam 175. szám p. 8. ADT)

Ünnepség a MÁV Fatelítő Üzemnél.

Ünnepség a MÁV Fatelítő Üzemnél. A MÁV Fatelítő Üzem dombóvári telepének dolgozói is jól dolgoztak és dolgoznak. Ezt bizonyítja, hogy vezérigazgatói dicséretet egy, Kiváló Dolgozó kitüntetést 9, pénzjutalmat 109 dolgozó kapott. . . . A „Szakma Ifjú Mestere „ címet négy dolgozónak adományoztak. Ötvenszeres önkéntes véradásért egy dolgozó jutalomszabadságban részesült.

Tolna Megyei Népújság 1978. november 25. (28. évfolyam 278. szám p. 8. ADT)

Befejezték az éves tervet.

A MÁV Anyagellátási Igazgatósághoz tartozó Dombóvári MÁV Fatelítő Főnökség dolgozói befejezték éves tervük teljesítését, 183 millió forint értékben. Az év hátralévő időszakában a terv túlteljesítésén dolgoznak és az éves tervet várhatólag 110-112 százalékra teljesítik, amely megfelel 203-204 millió forint termelési értéknek.

Tolna Megyei Népújság 1979. április 28. (29. évfolyam 98. szám p. 8. ADT)

Elismerés a véradóknak. A dombóvári MÁV Fatelítő Üzemének többszörösen kitüntetett aranykoszorús véradó brigádja bensőséges ünnepségen vett részt. Dr. Zahorcsek Alfonz kórházigazgató főorvos átadta azt az oklevelet, melyben a Magyar Vöröskereszt Országos Vezetősége és az Országos Haematológiai és Vértranszfúziós Intézet köszönetét fejezi ki a vérádomozgalomban folyamatosan elért kiemelkedő teljesítményéért a fatelítő üzem

dolgozóinak. A Tolna megyei Vöröskereszt és Vértanszfúziós Állomás dicsérő oklevelét a városi vöröskeresztes titkár adta át.

Tolna Megyei Népújság 1979. szeptember 30. (29. évfolyam 229. szám p. 14. ADT)

Tömegsport a dombóvári Fatelítőnél.

Színpompás rendezvény helyszíne volt a MÁV Fatelítő Üzem szépen megépített sporttelepe. Tömegsport napokat rendezett a dolgozók aktív közreműködésével az üzem, melyet Tóth Gyula szb-titkár nyitott meg. A rendezésben részt vett az Anyagellátási Igazgatóság SZB, a dombóvári fatelítő munkahelyi bizottsága és a FAVÉD sportegyesület. A sportnapon öt szolgálati hely dolgozói vettek részt: Budapestről a MÁV Landler Jenő osztószertár, a MÁV Központi osztószertár, a rákosi osztószertár, valamint a tokodi és dombóvári fatelítő főnökség dolgozói, összesen nyolcvanan. Kispályás labdarúgásban a dombóvári Fatelítő csapata szerezte meg az első helyet és a kupát. Női tekeversenyben a dombóvári Fatelítő dolgozója Popp Pálné győzött kimagasló eredménnyel. A férfiak tekeversenyében is dombóvári siker született, a csapatverseny mellett Visnyei János szerezte meg az első helyet. A díjakat Kóka Albert üzemvezető adta át a győzteseknek. . . .

Tolna Megyei Népújság 1980. május 13. (30. évfolyam 110. szám p. 6. ADT)

Dombóváron a MÁV Fatelítő Üzem öt csapattal kispályás labdarugótornát rendezett. Az első helyet a tmk-műhely csapata szerezte meg.

Tolna Megyei Népújság 1980. szeptember 24. (30. évfolyam 224. szám p. 6. ADT)

Munkahelyi olimpia.

Már az első percek kellemes benyomást keltettek: az üzem területén kispályás labdarugópálya (vagy ha úgy tetszik kézilabdapálya), mellette a néhány éve társadalmi munkában épült tekepálya, tőle néhány méterre az öltözők. Igen, ilyennek kellene lenni minden üzem területén belül – mint a Dombóvári Fatelítő Üzemnél -, ahol a dolgozók megtalálják a sportolási lehetőség sokféle változatát. Munkahelyi olimpiát rendeztek a fatelítő főnökségek, valamint két budapesti szertár és az anyagellátási igazgatóság dolgozói részére. Egyszóval országos jellegű verseny volt, mintegy százötvenen vettek ezen részt. A legmesszebről Püspökladányból jöttek, már pénteken este Dombóváron voltak. A többiek csak a verseny napján érkeztek. A vezetőség jól megszervezte a vetélkedőket és ami rendkívüli módon tetszett, nagy tálcákon zsíros kenyereket hoztak és azzal kínálták a sportolókat, szurkolókat egyaránt. Senki nem utasította vissza, sőt örült az egyszerű – olcsó – és mégis „ízletes” vendéglátásnak. Az ebédet, valamint a vacsorát is az üzemi konyhán főzték a vendégeknek. A pontversenyt a dombóváriak nyerték 140 ponttal. További sorrend: Püspökladány 82, MÁV Anyagellátási Igazgatóság 26, MÁV Központi Szertár 24, Tokod 12 ponttal. . . .

Tolna Megyei Népszójság 1980. október 17. (30. évfolyam 244. szám p. 8. ADT)

Életet mentettek.

Az emberi összefogás, segítőkészség szép példáját adták a közelmúltban a MÁV Fatelítő Főnökség dombóvári üzemének dolgozói. Egy ötéves kislánynak sürgős szívűműtetre volt szüksége, melyhez friss vért kellett biztosítani. Az üzem véradófelelősenek felhívására rövid időn belül több mint százan jelentkeztek, nemcsak a véradó készenléti brigád tagjai, de olyanok is, akik még soha nem adtak vért. A fatelítő főnökség véradói nemcsak most, már számtalan esetben mentettek életet, bizonyították emberségüket, ezzel kiérdemelték a Kiváló Véradó Üzem, Kiváló Készenléti Brigád és Minta Vöröskeresztes Szervezet címet, melyre méltán büszkéek az üzem dolgozói.

Tolna Megyei Népszójság 1981. szeptember 23. (31. évfolyam 223. szám p. 6. ADT)

Pontversenyben első a D. Fatelítő.

Már hagyomány, hogy Dombóváron a Fatelítő-sporttelepen különböző tömegsportnapokat rendeznek. Ezek közül is kiemelkedik, amikor a MÁV anyagellátási igazgatósághoz tartozó üzemek találkoznak vetélkedőre. . . . A három fatelítő vállalat – a püspökladányi, a tokodi valamint a dombóvári – mellett ott voltak Budapestről az anyagellátási igazgatóság, a központi osztószertár, valamint a Landler osztószertár dolgozói. A mintegy százötven vendég régi ismerősként, barátként érkezett Dombóvárra, hisz nem első alkalommal vettek részt hasonló sportrendezvényen. Kispályás labdarúgásban, tekében, sakkban, asztaliteniszben, valamint lövészetben mérték össze tudásukat, felkészültségüket. . . . A pontverseny végeredménye: 1. Dombóvár 34, 2. Püspökladány 21, 3. Landler 12, 4. Anyagellátás 7, 5. Központi osztószertár 5, 6. Tokod 3 ponttal.

Figyelő 1981. december 09. (25. évfolyam 49. szám p. 10. ADT)

(Hirdetés) FAIPARI TERMÉKEK A MÁV Anyagellátási Igazgatóság alapvető feladatán – a MÁV anyaggal való ellátásán – túl az irányítása alá tartozó MÁV fatelítő főnökségek faipari termékeinek forgalmazását is végzi. Ezek az üzemek korszerű faipari szárító berendezéssel rendelkeznek és az országban egyedül végeznek túlnyomással fatelítést. A nem MÁV-hoz tartozó megrendelőknak is szállítanak. Telített fatermékeket: vasúti talpfákat, vezetékoszlopokat és tartozékokat, fűrészárut, burkolókockákat, egyéb telített fatermékeket. Faanyagvédő vegyszereket: gomba- és rovarkárosítás ellen, tűz-, gomba- és rovarkárosítás ellen. Különféle faipari termékeket: zsutáblákat, konténerelemeket, egyéb megmunkált faanyagokat. Bérűmunkában vállal: telítést, szárítást, famegmunkálást. Árűforgalom és szaktanácsadás: a VII. faanyagosztályon, Budapest VI., Népköztársaság útja 23. ÜZEMEK: MÁV fatelítő főnökség, Dombóvár Telefon: 13-51, MÁV fatelítő főnökség, Püspökladány. Telefon: 4, MÁV fatelítő főnökség Tokod, Telefon: 8. MÁV Anyagellátási Igazgatóság Levélcím: Budapest,

Pf. 606. 1399. Budapest VI., Népköztársaság útja 23. Telefon: 426-976, 426-977, 426-978.
Budapest VI., Rudas László u. 24/a. Telefon: 220-660, 429-500.

Tolna Megyei Népújság 1982. október 02. (32. évfolyam 231. szám p. 14. ADT)

Tömegsportnap a FAVÉD-nél.

A már hagyományos FAVÉD-tömegsportnap ismét sikeres volt Dombóváron, melyet legjobban bizonyít, hogy Budapestről, Tokodról, Püspökladányból is érkeztek a tömegsportnapra. A szakszervezeti bizottság ezúttal is jól dolgozott, így kitűnően szervezett versenyen vehettek részt az üzemághoz tartozó dolgozók közül mintegy háromszázan. . . . A dolgozók tetszésük szerint válogathattak, melyik sportágban kívánnak indulni. Sokan a labdarúgás és a teke mellett lövészetben is bizonyították felkészültségüket. . . .

Tolna Megyei Népújság 1983. szeptember 28. (33. évfolyam 229. szám p. 6. ADT)

Munkahelyi olimpia Dombóváron.

A MÁV Anyagellátási Igazgatóság szakszervezeti bizottsága és a FAVÉD SE immár negyedik alkalommal rendezte meg a Dombóvári Fatelítő Főnökség sportközpontjában a munkahelyi olimpiát. Dombóvár, Püspökladány és Tokod fatelítő főnökségei, továbbá a központi, az északi és a Landler Jenő osztószertárak, valamint az anyagellátási igazgatóság összesen mintegy 270 dolgozója mérte össze tudását asztaliteniszből, kispuskalövészetben, tekében, kispályás labdarúgásban és sakkban. Asztaliteniszből Balogh Gábor (anyagellátási ig.) és Szabó Istvánné (Dombóvár) végzett az első helyen. Sakkban kettős dombóvári győzelem született: Pásztai Géza az egyéniben és a Fatelítő együttese csapatban bizonyult a legjobbnak. Kispuskalövészetben Mogyorósi Józsefné (Püspökladány) és Hencz Zoltán (Dombóvár), valamint a püspökladányi női és férficsapat győzött. Tekében hármas hazai győzelmet örökölt meg a jegyzőkönyvek, Varga Miklósné és Elekes István, valamint a dombóvári csapat jóvoltából. A meglepetésekkel teli, heves küzdelmeket hozó kispályás labdarúgó-tornán a korábbi háromszoros győztes Dombóvár együttese nem került a dobogóra. Az újonnan kiírt vándorserleget Püspökladány csapata nyerte. . . .

Tolna Megyei Népújság 1983. november 16. (33. évfolyam 270. szám p. 5. ADT)

. . . Közülük az egyik: Tekker Katalin 1949 júliusától 1950 júniusáig volt segéd-traktorvezető a dalmandi gépállomáson, majd traktorosbrigád-vezető, szerelő a sásdi gépállomáson 1954 áprilisáig. Utána gépkezelőként dolgozott a MÁV Fatelítő Üzemében, innen ment nyugdíjba 1982-ben. Dombóváron él. . . .

Tolna Megyei Népújság 1984. június 14. (34. évfolyam 138. szám p. 11. ADT)

(Hirdetés) A MÁV Fatelítő Főnökség, Dombóvár felvételre keres közgazdasági egyetemet, vagy számviteli főiskolát végzett és 5 éves vezetői gyakorlattal rendelkező munkatársat, gazdasági vezető (szolgálati főnökhelyettes) beosztásba. Bér megegyezés szerint. Érdeklődni lehet: MÁV Fatelítő Főnökség, Dombóvár, szolgálati főnökénél.

Tolna Megyei Népújság 1985. március 14. (35. évfolyam 61. szám p. 3. ADT)

Egy vagonra nem jut tíz fillér állásdíj.

A dombóvári vasútüzemek közül tán a legpatinásabb a fatelítő üzem. A húszas évek elején kezdték szerelni a gépeket, s a MÁV-nak akkor kizárólagos szállítója, saját üzeme volt. Később a posta is belépett az akkori időkben a „vevők” közé, a sürgőnypóznákat vitték innen.

S amíg a fából talpfa lesz, hosszú az út. A fatelítő üzem valóságos favilág manapság, annak ellenére, hogy a fát – természetesen nem Dombóvár térségében nevelik, s nem innen szállítják. Az ország minden részéből, főleg a tölgyes erdőkből hozzák ide a nyers talpfát, már az erdőben méretre szabva, itt „csak” meg kell munkálni.

Ennek első fázisa a vagon fogadása. Évente több ezer vagonban érkezik a talpfa, és a legsürgősebben kirakják, példa erre, hogy az elmúlt évben egy vagonra nem jutott tíz fillér (!) állásdíj. Iszonyatos szervezési munka állhat emögött, és még inkább az emberek nagy gyakorlata. Valamikor a vagonokból a talpfát kézi erővel rakták ki, az ember aláállt a kettőhatvanas fa alá, s tartotta a két tenyerét, abba egy társa a vagonból beleengedte a 100-150 kilós fát, és megindult mint zászlóvivő – lobogózásnak mondták ezért ezt a munkát – a máglya felé, s ott helyére tette, ahol egy másik a helyére igazította. Tizenhat sort raktak egybe, tehát körülbelül a két méter hatvan centis talpfát éppen csak el tudta kapni a „kalickán” álló ember a kapicskájával. S felhúzta, aztán a lobogózó szaladt vissza a vagonhoz. Hárman lobogóztak, tehát egy brigád öt emberből állt. Most két ember géppel végzi ezt a munkát. Szinte úgy tűnik, pillekönnyű fákat hordanak a géppel.

Amikor készen van egy vagon kirakásával a brigád, a daru odavontatja a kívánt helyre az újabb szállítmányt, azt is fél óra alatt kidobják, helyére rakják. Ezt már a minősítés követi, majd pedig a kezelés.

Az első tennivaló a talpfa különleges védelme. Évtizedeken át „S” alakú acélkapcsot vertek minden talpfa végébe, hogy száradás közben ne szakadjon száz felé, ne hasadjon ketté, hanem biztos alapja legyen a sínnek. Amikor már az újító mozgalom is leledzeni kezdett, akkor találták ki a pántolást. Kézzel természetesen. Semmi gép nem volt e munkához. Két-két ember keze alá került a talpfa, egyik a méretre szabott, hordóabroncsnál erősebb pántot átborította a talpfa végén, aztán a társa a két vége alá tett egy újabb lemezt, és erre ráverték kalapáccsal. Vagy sikerült a munka, vagy nem. Legtöbbször nem. Most ezt a munkát is gép végzi. Igen szellemes padról kerül a pántolókhöz a talpfa. Daru rakja meg a láncos mozgópadozt, és az, amint a kezelő kívánja, halad előre, nagy dübörgéssel döntve a pántológépekhez minden egyes talpfát, ami

beérkezik. (Évekkel ezelőtt, amikor még keményfából könnyebb volt a beszerzés – nem minden talpfát pántoltak.) Itt egy-egy ember ügyes szorító géppel az előregyártott, fogaslécszerű acélt beakasztja a gép egyik pofájába, a másikkra is odaállítja, egy reccsenés, és máris összeszorítva a két vég, és félkérkalapáccsal kettőt kell ütni az összeszorító kapocsra, máris mehet az újabb munkafogáshoz, ahol a behordópadhoz hasonlóan van a géprendszer végén is egy ember, aki eligazítja az érkező pántolt fát, és beleüt egy szeget, amely fejébe az évszámot jelző két szám van vésve, pillanatnyilag még 84. (Ha sínek között, azaz a vágányon járunk, tapasztalhatjuk, hogy a talpfákat melyik évben kezelték Dombóvárott. Még 37-es szegfejet is látni imitt-amott, főleg a mellékvágányokon.)

Amikor áthalad a pántológépen és ismét kiskocsra kerül a talpfa, a következő állomás a kapacs. Itt különlegesen erős gép éles fogai alá kerül, s ott minden egyes fát két helyen, a leendő síínalátétnél valamivel szélesebben, de azonos mélységben kimarják, s így máris mehet a következő állomásra, ahol a fát tartósítják.

Ezt, a végeredményben már fatelítőnek nevezhető üzembrészt a szó szerint kell érteni, mert minden fát itt telítenek . . . De erről a következő riportunkban szólunk részletesebben.

Tolna Megyei Népújság 1986. április 24. (36. évfolyam 96. szám p. 8. ADT)

Brigádok vetélkedője. A MÁV dombóvári fatelítő üzemében ma 18 szocialista brigád tagjai vetélkednek vasúttörténeti, szakmai és társadalom-politikai ismeretekből.

Tolna Megyei Népújság 1988. február 26. (38. évfolyam 48. szám p. 8. ADT)

A Tolna Megyei RFK Gazdasági Rendészete – lakossági bejelentés alapján – nyomozást rendelt el üzletszerűen, jelentős mennyiségű árura elkövetett üzérkedés büntettének alapos gyanúja miatt Bánki Tibor a dombóvári „DOMBARBOR” Faipai és Szolgáltató gmk volt vezetője ellen. Az eddigi megállapítások szerint, Bánki Tibor 1984-85-86-os években megfelelő jogosultság nélkül, jogszabályi tilalom ellenére a gazdasági munkaközösség nevében kereskedelmi tevékenységet folytatott. Bánki Tibor szerződéses megállapodás alapján a MÁV Anyagellátási Igazgatóság részére nagy mennyiségű fenyőállvány-, illetve oszlopfát szerzett be folyamatosan a napkori Kossuth Mgtsz Tüzép-telepéről és a Borsodi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság tolcsvai erdészeti igazgatóságától. Tevékenysége során az általa beszerzett – részben szovjet importból származó – faanyagot megmunkálás nélkül jelentős haszonnal értékesítette a Dombóvári MÁV Fatelítő Főnökség részére, több mint 3 millió forint értékben. (Bánki Tibor korábban a dombóvári Fatelítő üzemvezetője volt.)

Somogyi Néplap 1989. május 10. (45. évfolyam 108. szám p. 12. ADT)

Pályázati kiírás! A MÁV Fatelítő Főnökség – Dombóvár – főművezetői munkakör betöltésére pályázatot hirdet. Az állás betöltéséhez felsőfokú szakirányú végzettség (erdészeti és faipari

egyetem), ötéves szakmai és legalább háromévi vezetői gyakorlat szükséges. Pályázni olyan részletes önéletrajzzal lehet, amely tartalmazza a pályázó életútját, eddigi szakmai tevékenységének (munkahelyeinek, beosztásainak, jövedelmeinek) ismertetését és a szakmai munkára vonatkozó elképzeléseit. Az alkalmazás meghatározott időre szól, alkalmasság esetén meghosszabbítható. Bérezés a szabályok és a MÁV kollektív szerződése szerint. Szolgálati lakást biztosítunk. A pályázattal kapcsolatban érdeklődni lehet Monori Mária személyzeti vezetőnél, Budapest 227-035-ös telefonon. A pályázatot 1989. június 30-ig lehet benyújtani. Cím: MÁV Anyagellátási Igazgatóság – személyzeti csoport – Budapest VI., Népköztársaság útja 23. Az elbírálásról legkésőbb 30 napon belül értesítést kapnak a pályázók.

Tolnai Népújság 1992. július 15. (3. évfolyam 166. szám p. 4. ADT)

. . . A következő lépés volt az, ami nem is tartozik az igazgatósághoz, mégis érinti Dombóvárt, az itt élő vasutasokat. A fatelítő a városban van, de közvetlenül Budapest irányítása alá tartozik. Kft-vé szervezik, az átlépést, illetve az új munkaszerződést körülbelül százan nem írták alá. . . .

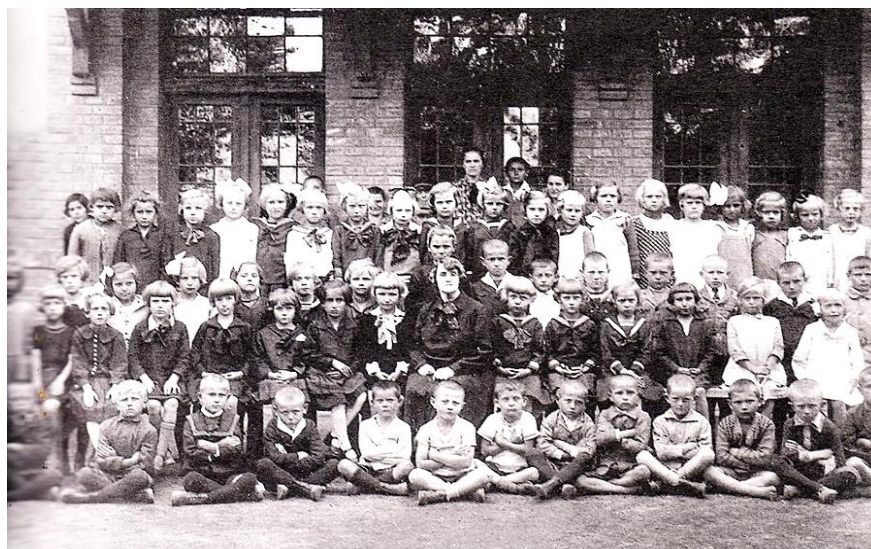
Képmelléklet

Műhold kép 2022. 07. 10-én a fatelítőről. Látható, hogy már az épületek is romokban.

(Forrás: Google Earth)

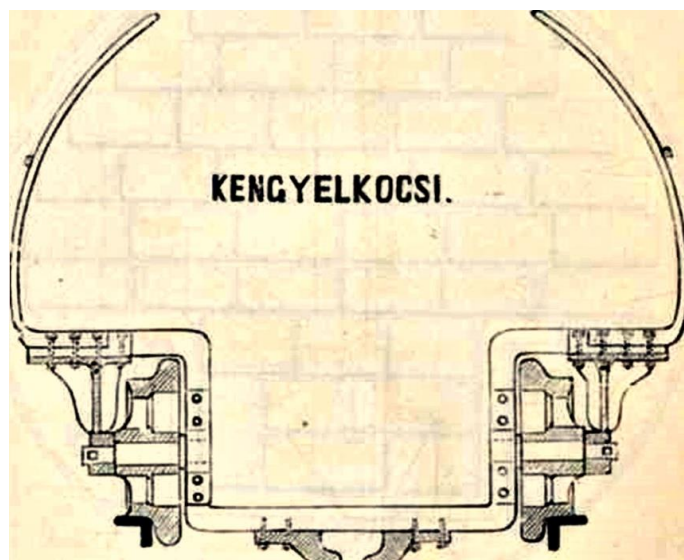
59.

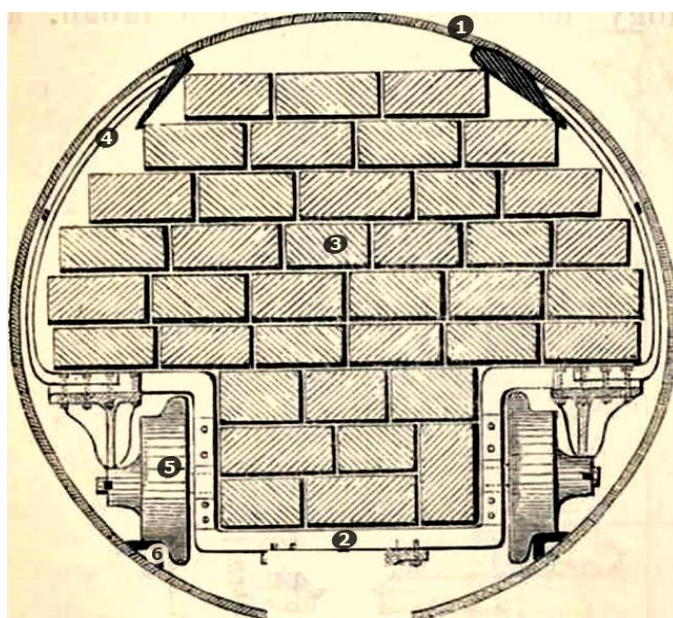
**Az ideiglenes iskola utolsó első osztály a fatelítő laktanyaépülete előtt 1929-ben.
(Forrás: Újdombóvár 100 éves fb. csoport)**

**Laktanya épület.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)**

A telítésnél használt kengyelkocsi rajza.

Kengyelkocsi a telítőhengerben.

1: Telítőhenger 2: Kengyelkocsi 3: Talpfák 4: Kengyelkocsi kar
5: Kengyelkocsi kerék 6: Vezető sín a telítőhengerben.

(Forrás: Saját gyűjtemény)

61.

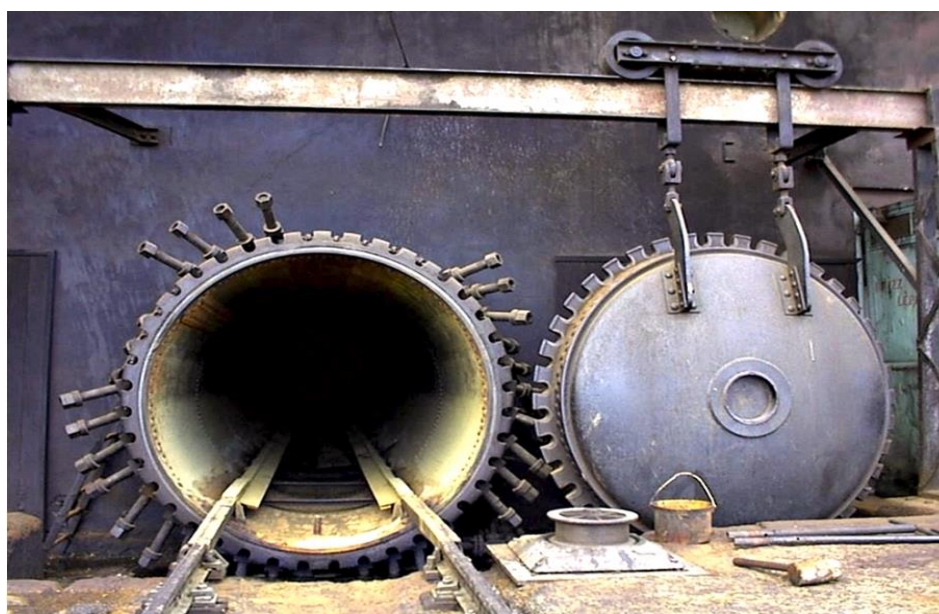
A fotó 1930 előtt készült.
A víztorony még nem épült meg, baloldalt az irodaház még földszintes.
Jobb oldalt a fa hűtőtorony látható

1930 után készült fotó. A víztorony már elkészült, az irodaépület még földszintes.
A kerítés még a régi, nem egybefüggő kerítés.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)

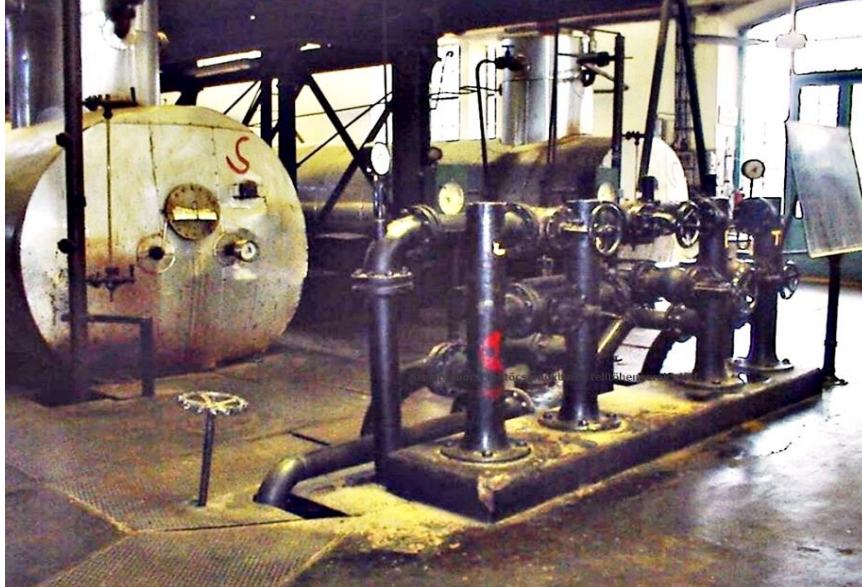

1960-as évek.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)

Telítőhenger nyitott állapotban.
A telítendő anyag behúzása után a fedelet a helyére tolták és a csavarokkal lezárták.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)

63.

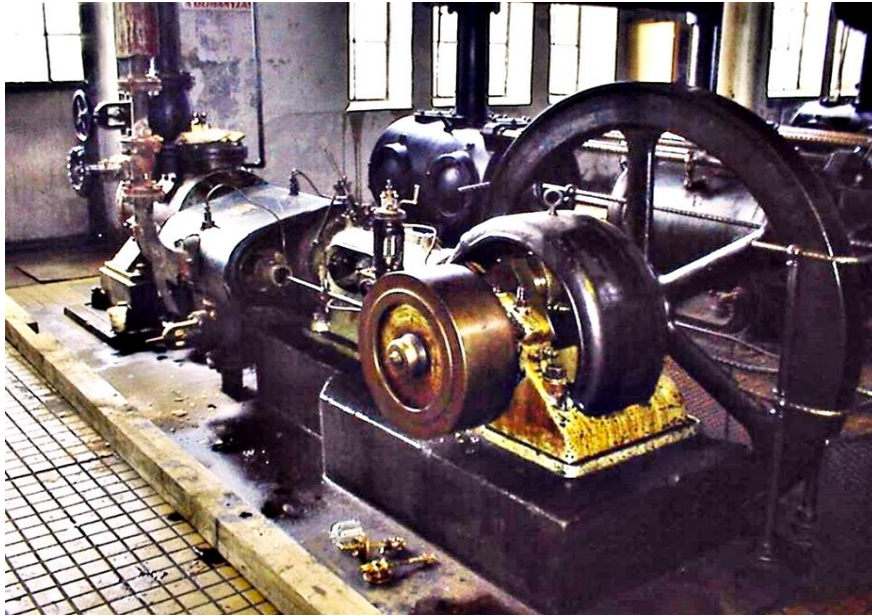

Telítőhengerek a csarnokban, felettük az előmelegítők, előtte a szeleptábor.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)

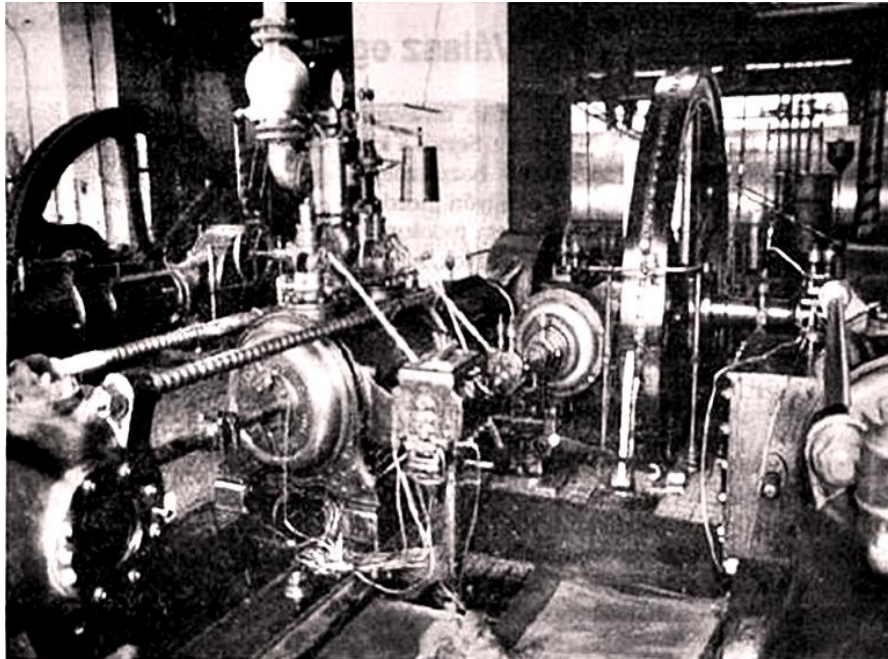

Szeleptábor a telítőcsarnokban.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)

64.

**Gőzüzemű légszivattyú a telítőcsarnokban.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)**

**Gőzüzemű légsűrítő a csarnokban.
(Forrás: Saját gyűjtemény ismeretlen faipari lapból.)**

65.

**A tolópad szolgált a telítendő és telített anyagok vágányok közötti mozgatására.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)**

**Steinmüller gőzkazán, falán a gyártási táblával.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)**

66.

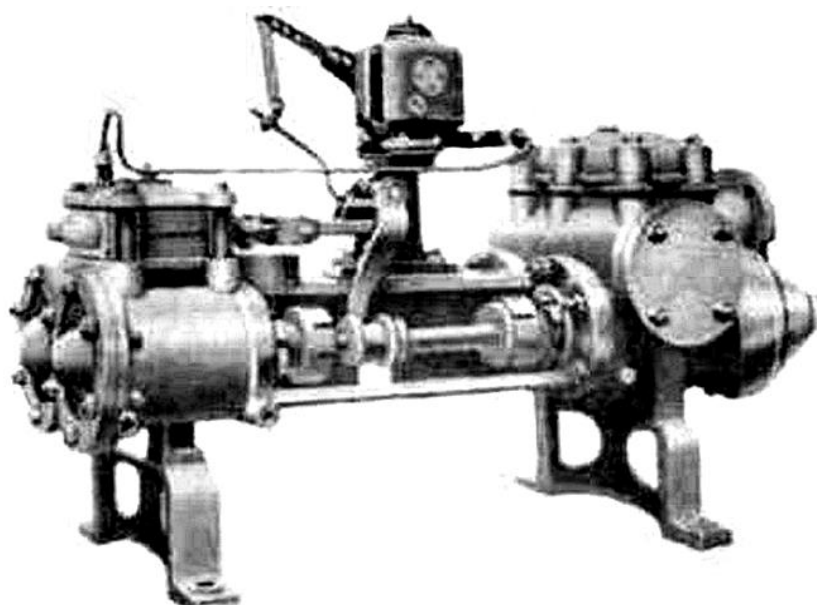

**A Steinmüller gőzkazán tűztér ajtajai, előttük az eltüzelésre váró fűrészpor.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)**

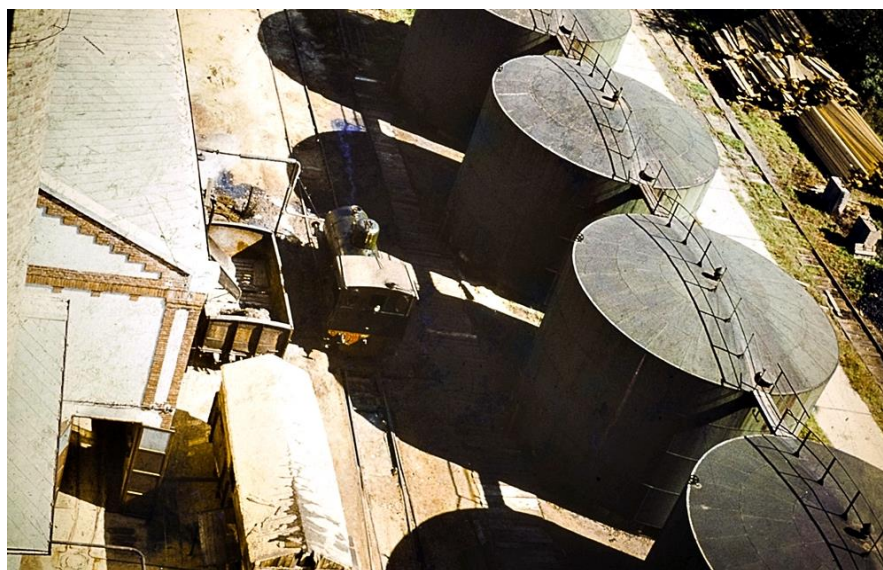

**A Steinmüller kazán falazata az egykor ott dolgozók neveivel.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)**

67.

**Worthington típusú, gőzzel működő szivattyú.
Ilyen szivattyúkkal biztosították a vízellátást, a szennyvíz és a telítőolaj továbbítását is.
(Forrás: mandadb.hu)**

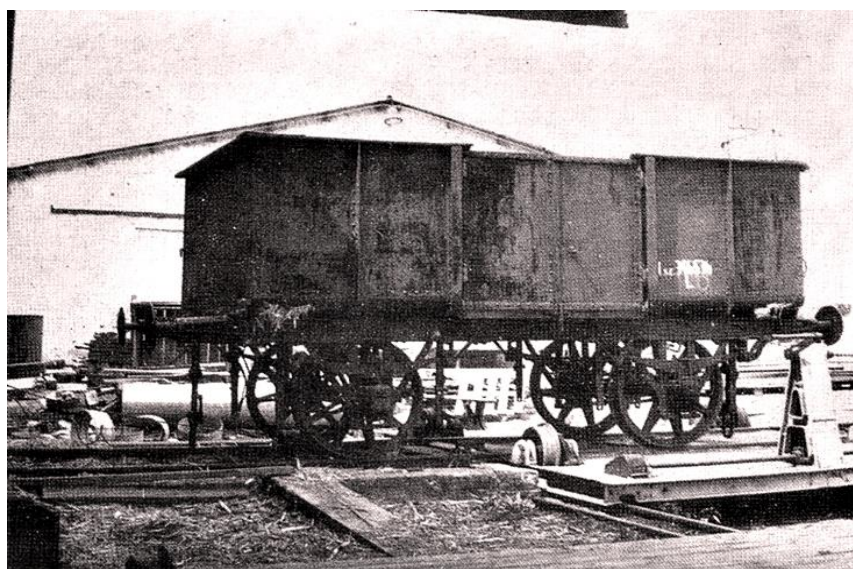

**A kazánház mellett a 4 darab telítőolaj tároló tartály.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)**

68.

**A kapcsolást végző dolgozók a kapacs épület kihordó nyílása előtt.
A gépkezelő-karbantartó Vati Lajos nyíllal jelölve.
(Forrás: Saját fotó)**

**Kapacsforgács tároló kocsi.
A kocsi az 1800-as években készült és a vasúti forgalomból való kivonása után került a
fatelítőre.
A kocsit az 1980-as években elszállították, majd felújítás után a Vasúttörténeti Parkban
állították ki.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)**

**Telített talpfa vasúti kocsiba való berakását végző brigád a ponkon.
Kettő munkás kezében a rakódást segítő „csapófa”.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)**

**A háncsológép üzembehelyezése után csak az oszlop két végét kellett kézzel háncsolni.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)**

70.

**Anyagmozgatás a fűrészcsarnoknál az 1960-as években kábeldaruval.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)**

**NDK gyártmányú keretfűrész az 1960-as években a fűrészcsarnokban.
A gattermester Pongrácz István.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)**

71.

**Háncsolt vezetékoszlop rakódása kengyelkocsira kézzel.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)**

**Korabeli fotó a víztornyból készítve Újdombóvár felé.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)**

Az összeállítás nagyobb részben az Arcanum Digitális Tudománytár (ADT) oldalain fellelhető anyagokból készült.

Hivatkozások a cikkek mellett.

Összeállította: Vati László Dombóvár, 2022. július 15.

Az összeállítás részben, vagy egészben szabadon felhasználható az összeállítóra való hivatkozás után.